

Tantalusglassene¹⁰⁵. Virkelig et hjerte af guld. Ja, Menton. Blev gal i skralden den aften på bowlingbanen, fordi jeg gik inden for ham. Rent held for mig: den indbyggede skævhed. Derfor han fik sådan en indgroet uvilje imod mig. Had ved første blik. Molly og Floey Dillon arm i arm under syrenen, højt leende. Fyre af hans slags føler sig let krænket hvis der er kvinder til stede.

Fået en bule i den ene side af hatten. Formentlig fra vognen.

– Undskyld, sir, sagde Mr. Bloom der var kommet op på siden af dem.

De standsede.

– Deres hat er blevet en smule trykket, sagde Mr. Bloom og pegede.

John Henry Menton stirrede på ham et øjeblik uden at bevæge sig.

– Ja, der, sagde Martin Cunningham hjælpsomt og pegede ligeledes.

John Henry Menton tog sin hat af, rettede bulen ud og glattede forsigtigt luven på frakkeærmet. Så tog han hurtigt hatten på igen.

– Nu er den i orden, sagde Martin Cunningham.

John Henry Menton kvitterede ved et kast med hovedet.

– Tak, sagde han kort.

De gik videre imod portene. Mr. Bloom holdt slukøret nogle skridt tilbage for ikke at høre hvad de talte om. Martin førte ordet. Martin kunne sno en dumrian af den slags om sin lillefinger uden at den anden mærkede det.

Østersøjne. Nå, lige meget. Bliver måske ked af det bagefter når det dæmmer for ham. Fik på den måde en fordel i forhold til ham.

Tak. Højmodige vi er her til morgen.

105. Tantalusglassene: Et Tantalusglas er et stativ med tre vinkarafler der holdes aflåst med en stang. Opkaldt efter Tantalus, jf. dette kap., note 77.

7

I HJERTET AF HIBERNIAS

HOVEDSTAD

Foran Nelsonsøjlen sagtnede sporvognene farten, kørte ind på sidespor, skiftede køretråd, afgik til Blackrock, Kingstown og Dalkey, Clonskea, Rathgar og Terenure, Palmerston Park og Upper Rathmines, Sandymount Green, Rathmines, Ringsend og Sandymount Tower, Harold's Cross. Den hase trafikkontrolør fra Dublin United Tramway Company skrælede til afgang:

– Rathgar og Terenure!

– Kom nu, Sandymount Green!

Til højre og venstre bevægede en dobbeltdækker og en enkelt-dækker sig klemtende og ringende side om side frem fra deres sporstoppere, svingede ind på linjen udefter og gled af sted på parallelle kurser.

– Start, Palmerston Park!

KRONENS BÆRER

Under hovedpostkontorets søjlegang pudsede og råbteskopud-sere. Parkeret i North Prince's Street modtog Hans Majestæts cinnoberrøde postvogne der på siderne bar de kongelige initialer, E. R., sækkene der støjende blev slynget op, med breve, brevkort, fortrykte kuverter, pakker med angiven værdi og betalte, til lokal, provins, britisk og oversøisk befordring.

GENTLEMEN OF THE PRESS

Tungtbestøvlede bryggerkuske rullede tønder, dumptrum-lende, ud fra Princes lager og bumpede dem op på brygger-vogne. På bryggervogne blev dumptrum-lende tønder, rullet ud fra Princes lager, bumpet op af tungtbestøvlede bryggerkuske.

– Der er det, sagde Red Murray. Alexander Keyes.

– Bare klip det ud hvis De vil være så rar, sagde Mr. Bloom, så tager jeg det med hen på *Telegraphs* kontor.

Atter knirkede døren til Ruttledges kontor. Davy Stephens, meget lille i sin store slængkappe, hans krøller på hovedet kronedes af en lille filthat, gik ud med en rulle papir under kappen, en sand kongens kurér¹.

Red Murrays lange saks skar annoncen fra avisen ud med fire rene snit. Saks og klister.

– Jeg går gennem trykkeriet, sagde Mr. Bloom og tog den udklippede firkant.

– Hvis han ønsker en notits i teksten, sagde Red Murray alvorligt med en pen bag øret, kan vi sagtens lave en til ham.

– Netop, sagde Mr. Bloom med et nik. Det skal jeg sige til ham.

Vi.

WILLIAM BRAYDEN², ESQUIRE,

OAKLANDS, SANDYMOUNT

Red Murray berørte Mr. Blooms arm med saksen og hviskede:

– Brayden.

Mr. Bloom vendte sig om og så den livréklædte dørvogter løfte på sin bogstavprydede kasket da en statelig skikkelse trådte ind mellem ophængstavlerne for *Weekly Freeman and National Press* og *Freeman's Journal and National Press*. Dumptrumlende Guinness-tønder. Den passerede stateligt op ad trappen styret af en paraply, et højtideligt, skægbræmmet ansigt. Den klædesklædte ryg steg op trin for trin: ryg. Hele hans hjerne sidder i nakken, siger Simon Dedalus. Rånde af kød bag på ham. Nakkefolder, fedt, nakke, fedt, nakke.

– Synes De ikke hans ansigt ligner Vor Frelser? hviskede Red Murray.

Døren til Ruttledges kontor hviskede: ii: krii. De sætter altid den ene dør lige over for den anden, så vinden kan. Indgang. Udgang.

Vor Frelser: et skægbræmmet, ovalt ansigt, som taler i tusmørket. Maria, Martha. Styret af et paraplysværd til rampe-lyset: Mario tenoren³.

1. Davy Stephens ... kongens kurér: En markant figur i Dublin, der kaldte sig kongen af avissælgere. Han havde en kiosk i Kingstown og solgte aviser til Edward VII da denne besøgte Irland, deraf betegnelsen kongens kurér.

2. William Brayden (1865-1933) var redaktør af *Freeman's Journal* fra 1892 til 1916.

3. Mario tenoren: Giovanni Matteo De Candia med scenenavnet Mario (1810-1883) var en italiensk tenor der regnedes blandt de største i det 19. århundredes første halvdel. Han sang ofte Lionel i Flotows *Martha oder der Markt zu Richmond*. Et par linjer fra Lionels arie fra operaen er citeret i det følgende ("Ko-om du mistede, Ko-om du kærel").

– Eller måske Marios, sagde Mr. Bloom.

– Ja, netop, sagde Red Murray. Men om Mario siger man også at han er Vor Frelser udtrykte billede.

Jesus Mario med rouge på kinderne, vatteret trøje og pipe-stilke. Hånden på hjertet. I *Martha*.

Ko-om du mistede,

Ko-om du kærel

KRUMSTAVEN OG PENNEN

– Hans nåde har telefoneret ned to gange her til morgen, sagde Red Murray alvorligt.

De fulgte med øjnene hvordan knæ, ben, støvler forsvandt. Nakke.

Et telegrambud trådte rask ind, kastede en konvolut på skranken og marcherede ud i største hast med et enkelt ord:

– *Freeman!*

Mr. Bloom sagde tøvende:

– Ja, han er måske også en af vore frelsere.

Et blegt smil ledsagede ham ud da han løftede klappen i skranken, gik gennem en sidedør og ad den varme, mørke trappe og korridor og langs de nu genlydgivende aflæggerborde. Men vil han redde oplaget? Dunkende. Dunkende.

Han skubbede til svingdøren af glas og trådte ind idet han skrævede over spredt indpakningspapir. Gennem en gyde af skramlende valser banede han sig vej mod Nannettis⁴ korrek-
turaflukke.

MED OPRIGTIG BEKLAGELSE

BEKENDTGØR VI

EN YDERST AGTET DUBLINBORGERS DØD

Hynes også her: beretningen om begravelsen sandsynligvis. Dunkende. Dunk. I formiddags blev de jordiske rester af afdøde Mr. Patrick Dignam. Maskiner. Knuser et menneske til atomer hvis de får fat. Behersker verden i dag. Hans maskiner klemmer også på. Ligesom disse her, tager magten fra én: får det til at gære. Maser på, river sig løs. Og den der gamle, grå rotte der maste på for at komme ind.

4. Nannetti: Joseph Patrick Nannetti (1851-1915) var faktor på *Freeman's Journal* og medlem af parlamentet i London 1900-1915.

HVORDAN ET STORT DAGBLAD BLIVER TIL

Mr. Bloom standsede bag overfaktorens magre krop og beundrede hans blanke mæne.

Mærkeligt han aldrig har set sit rigtige land. Irland mit land. Medlem for College Green-kredsen. Han slog på tromme af alle kræfter for den almindelige arbejders sag. Det er annoncerne og de små faste rubrikker der sælger en avis, ikke gamle nyheder i Statstidende. Dronning Anne er død⁵. Bekendtgjort af myndighederne i året et tusinde og. Selvejergods beliggende i Rosenallis-området, baroniet Tinnahinch. Til hvem det måtte angå fremlægges i medfør af loven en fortegnelse over vederlag modtaget for et antal muldyr og æselhopper udskibet i Ballina. Notitser om naturen. Vittigheder. Phil Blakes ugentlige historie om Pat og Bull. Onkel Tobys side for små rollinger. Bondejokkers spørgerubrik. Hr. redaktør, har man et middel for vinde? Det ville jeg sætte pris på. Lærer en masse ved at belære andre. Personlige. F.M.F. Flest mulige fotos. Velskabte badende på en gylden strand. Verdens største ballon. To søstre fejrer dobbeltbryllup. De to brudgomme ler hjerteligt til hinanden. Også Cuprani, trykkeren. Mere irsk end de irske.

Maskinerne raslede i trefjerdedels takt. Dunk, dunk, dunk. Hvis han nu fik en lammelse her, og ingen vidste hvordan de skulle standse dem, så ville de skramle videre og videre som nu og trykke det oven på igen og frem og tilbage. Miskmaske det hele. Må holde hovedet koldt.

– Godt, få det med i aftenudgaven, rådmænd, sagde Hynes.

Kommer snart til at kalde ham min borgmester. Long John støtter ham, siger man.

Uden at svare kradsede overfaktoren et *tryk* på et hjørne af siden og gjorde tegn til en typograf. Han rakte i tavshed siden over den snavsede glasskærm.

– Udmærket, tak, sagde Hynes og begyndte at gå.

Mr. Bloom stillede sig i vejen for ham.

5. Dronning Anne er død: Et proverbialt udtryk for en gammel nyhed. Dronning Anne døde 1714.

– Hvis De vil have lønnen i dag, så er kassereren lige ved at gå til frokost, sagde han og pegede bagud med tommelfingeren.

– Har De fået? spurgte Hynes.

– Mm, sagde Mr. Bloom. Skynd Dem, så kan De nok nå ham.

– Tak, gamle ven, sagde Hynes. Så går jeg også ned og maler ham.

Han skyndte sig ivrigt af sted mod kontoret hos *Freeman's Journal*.

Tre shillings lånte jeg ham hos Meagher. Tre uger. Tredje vink med en vognstang.

VI SER ANNONCEAGENTEN I ARBEJDE

Mr. Bloom lagde sit udklip på Mr. Nannettis pult.

– Undskyld, rådmænd, sagde han. Denne annonce, forstår De. Husker De Keyes?

Mr. Nannetti betragtede udklippet en stund og nikkede.

– Han vil gerne have den på i hele juli, sagde Mr. Bloom.

Overfaktoren førte sin blyant frem imod det.

– Men vent, sagde Mr. Bloom. Han ønsker den ændret. Keyes, forstår De. Han ønsker to nøgler øverst oppe.

Helvedes spektakel de laver. Han hører det ikke. Nannan. Nerver af stål. Måske han forstår, hvad jeg.

Overfaktoren vendte sig om for tålmodigt at høre, og idet han løftede en albue, begyndte han langsomt at klø sig i armhulen under sin alpakjakke.

– Sådan, sagde Mr. Bloom og lagde pegefingrene over kors ved det øverste af udklippet.

Lad ham kære det her først.

Mr. Bloom der kiggede sidelæns op fra det kors han havde lavet, så overfaktorens gustne ansigt og tænkte at han havde et anstrøg af gulsot og så bag ham de lydige valser der slugte uhyre baner af papir. Skraml. Skraml. Kilometer af det haspet af. Hvad bliver der af det bagefter? Åh, indpakning af kød, pakker; forskellige formål, tusind og én ting.

Han smuttede behændigt sine ord ind i pauserne fra maskinernes skramlen og tegnede hurtigt på det arrede træværk.

HOUSE OF KEY(E)S

– Ligesom det her, ser De. To korslagte nøgler. En cirkel. Så navnet her. Alexander Keyes, handel med te, vin og spirituosa. Og så videre.

Bedre ikke at belære ham om noget inden for hans eget område.

– De ved bedst selv, rådmand, hvad han skal have. Og så rundt om toppen med mellemslag: Nøglernes Hus. Er De med? Tror De ikke det er en god idé?

Overfaktoren flyttede sin kløende hånd til det nederste ribben og kløede sig roligt der.

– Idéen er, sagde Mr. Bloom, Nøglehuset. De ved, rådmand, parlamentet på Man⁶. Hentyder til Home Rule. Turister, ved De, fra øen Man. Fanger øjet, forstår De. Kan De klare det?

Jeg kunne måske spørge ham hvordan man udtaler dette *voglio*. Men hvis han ikke ved det, er det bare pinligt for ham. Hellere undlade det.

– Vi kan klare det, sagde overfaktoren. Har De tegningen her?

– Den kan jeg skaffe, sagde Mr. Bloom. Den var i en avis fra Kilkenny⁷. Han har også en butik der. Jeg stikker bare ud og spørger ham. Godt, De laver den og så bare en lille notits i teksten der henleder opmærksomheden. De ved det sædvanlige. Førsteklasses sted med bevilling. Længe følt mangel. Og så videre.

Overfaktoren tænkte sig om et øjeblik.

– Vi kan klare det, sagde han. Lad ham give os tre måneders fornyelse.

En sætter rakte ham et slattent ark med spaltekorrektur. Tavs begyndte han at gå den igennem. Mr. Bloom stod ved siden af og hørte den kraftige banken fra håndsvingene mens han iagttog de tavse sættere ved deres kasser.

6. Underhuset i parlamentet på Man (Tynwald) hvor man havde og stadig har en form for hjemmestyre (home rule), hedder House of Keys.

7. en avis fra Kilkenny: *Kilkenny People*, en nationalistisk ugeavis, grundlagt i 1892 af Edward Thomas Keane og P.J. O'Keefe. Avisen erklærede sig som en parnellitisk avis. Senere blev den en støtte for Sinn Fein.

ORTOGRAFISK

Ønsker at være sikker på stavningen. Korrekturfeber. Martin Cunningham glemte at give os sin staveprøve med ordspil i morges. Det er morsomt at kigge på *the unpar'èr alleled embarra* to r'er vist nok, dobbelt-s *ament of a harassed pedlar while gauging au the symmetry* med et y *of a peeled pear under a cemetery wall*. Dumt, ikke? *Cemetery* naturligvis sat ind på grund af *symmetry*.

Jeg skulle have sagt da han smækkede sit kakkelovnsrør på. Tak. Jeg burde have sagt noget om en gammel hat eller sådan noget. Nej, jeg kunne have sagt. Ser lige så god ud som en ny. Så skulle man have set hans fysiognomi.

Sllt. Det nederste dæk hos den første maskine skubbede sig flytbord frem sltt med den første portion af løst foldede aviser. Sllt. Næsten menneskeligt den måde sltt den påkalder sig opmærksomhed. Den gør sit bedste for at tale. Også døren der som knirker, sltt, beder om at blive lukket. Hver ting taler på sin egen måde. Sllt.

KENDT GEJSTLIG BIDRAGER LEJLIGHEDSVIS

Overfaktoren rakte pludselig spaltekorrektoren tilbage, idet han sagde:

– Vent. Hvor er ærkebiskoppens brev? Det skal gentages i *Telegraph*. Hvor er det hvad er hans navn?

Han så sig omkring mellem sine højtlydende maskiner der ikke svarede igen.

– Monks, sir? spurgte en stemme fra støbeapparatet.

– Ja. Hvor er Monks?

– Monks!

Mr. Bloom tog sit udklip op. På tide at komme ud.

– Så skaffer jeg tegningen, Mr. Nannetti, sagde han, og De giver den en god placering, ved jeg.

– Monks!

– Ja, sir.

Tre måneders fornyelse. Må lige skaffe mig et pusterum. Prøve det i alt fald. Lægge vægt på august: god idé: måneden med hesteskuet. Ballsbridge. Turister kommer over til skuet.

TILLIDSMANDEN FOR DAGHOLDDET

Han gik gennem sætteriet og kom forbi en gammel mand, sammenbøjet, med briller og skødeskind. Gamle Monks, tillidsmand for dagholdet. En masse løjerlige sager må have passeret gennem hans hænder i tidens løb: dødsannoncer, reklamer for bevertninger, taler, skilsmisssager, fundet druknet. Ved at nærme sig enden af sin bane. Besindig, alvorlig mand med en smule i sparekassen, vil jeg tro. Konen er god til maden og til at vaske. Datteren arbejder ved maskinen i dagligstuen. Pæne Jenny, ingen hanky-panky med hende.

OG DET VAR DEN JØDISKE PÅSKEFEST

Han standsede op under sin gang for at kigge på en sætter der behændigt var ved aflægge satsen. Læser den først bagfra. Han gør det hurtigt. Må kræve nogen øvelse at. mangiD kcirtaP. Stakkels papa med hans haggada-bog⁸ som han læste baglæns for mig med en finger på linjen. Pessach⁹. Næste år i Jerusalem¹⁰. Åh Gud, ja! Hele den lange historie om, som førte os ud af Egyptens land og ind i trællehuset¹¹ *alleluia. Schema Israel Adonai Elohenu*¹². Nej, den der er den anden. Så de tolv brødre, Jakobs sønner. Og så lammet og katten og hunden og stokken og vandet og slagteren. Og så dræber dødsenglen slagteren, og han dræber oxen, og hunden dræber katten¹³. Lyder lidt fjollet til man kommer rigtigt ind i det. Retfærdighed betyder det, men det er at enhver æder enhver anden. Sådan er livet i sidste instans. Hvor gør han det dog hurtigt. Øvelse gør mester. Synes at se med fingrene.

8. *Haggada* hedder den bog som jøderne bruger til at læse højt fra i påskeugen.

9. Pessach er den hebraiske betegnelse for den Jødiske påskefest.

10. Næste år i Jerusalem: Sætningen indgår i den afsluttende ceremoni på påskefestens første aften.

11. som førte os ud af Egyptens land og ind i trællehuset: Et formentlig tilsigtet fejl-agtigt citat fra 2. Mosebog 20, 2: "Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset".

12. Schema Israel Adonai Elohenu: Begyndelsen til den jødiske bøn Schema Israel Adonai Elohenu Adonai Echad (Hør Israel Herren er vor Gud, Herren er én).

13. Og så lammet og katten ... hunden dræber katten: Fra en sang der kan afslutte den jødiske påske. Bloom bytter noget om på tingene. Sangen fortæller at en far køber et lam. Katten æder lammet, hunden spiser katten, stokken slår hunden, ilden fortærer stokken, vandet slukker ilden, oxen drikker vandet, slagteren dræber oxen, dødsenglen tager livet af slagteren, og Gud dræber dødsenglen.

Mr. Bloom gik videre og forlod det skrاملende spektakel gennem galleriet på trappeafsatsen. Hør, er jeg på vej til at tage sporvognen hele vejen ud til ham, og så er han måske ikke hjemme? Bedre at ringe ham op først. Nummeret? Jo. Det samme som Citrons hus. Otteogtyve to gange fire.

KUN ÉN GANG MERE DEN SÆBE

Han gik ned ad bagtrappen. Hvem Fanden har strøget tændstikker overalt på væggene her? Ser ud som om de havde kappedes om det. Tung, fedtet lugt der altid er på sådan et trykkeri. Den lunkne lim hos Thom her ved siden af da jeg var der.

Han tog sit lommeørklæde op for at tørre næsen. Citron? Åh, sæben jeg lagde der. Taber den bare ud af den lomme. Han stak lommeørklædet i lommen igen, tog sæben op og stuede den væk i baglommen som han derefter knappede.

Hvilken parfume bruger din kone? Jeg kunne endnu gå hjem: tage sporvognen: noget jeg glemte. Bare for at se: påklædningen. Nej. Her. Nej.

Et hyl af latter trængte ud fra kontoret til *Evening Telegraph*. Ved hvem det er. Hvad er der på færde? Smutter lige ind et minut for at telefonere. Ned Lambert er det.

Han trådte sagte ind.

ERIN, DET SØLVBLÅ HAVS GRØNNE JUVEL¹⁴

– Genfærdet er på vej med penge¹⁵, mumlede professor Mac-Hugh blidt, med munden fuld af kiks, til den støvede vinduesrude.

Mr. Dedalus der fra det tomme ildsted stirrede ned på Ned Lamberts spottende ansigt, spurgte det gnavent:

– Kristi kors og pine, er det ikke til at få halsbrand i røven af?

14. ERIN, DET SØLVBLÅ HAVS GRØNNE JUVEL: I Thomas Moores (1779-1852) digt *Let Erin Remember the Days of Old* forekommer linjen "... Ere the emerald gem of the western world ...". Jf. også kap. 3, note 108.

15. Genfærdet er på vej med penge: O.t.: "The ghost walks" er slang for at der er penge på vej; skulle referere til *Hamlet* I, 1, 139-42: (Horatio til Hamlets fars ånd) "Or if thou hast uphoarded in thy life/Extorted treasures in the womb of earth/ For which they say your spirits oft walk in death/ Speak of it, stay and speak": Og hvis du i dit liv har gemt og samlet/ en uretmæssig skat i jordens skød/ – man siger ånder går igen for det –/ tal om det. Bliv og tal! (Niels Brunses overs.)

Ned Lambert som sad på kanten af bordet, læste videre:

– *Eller læg atter mærke til slyngningerne i en rislende bæk som den pludrer af sted skønt den strides med de stenede forhindringer på sin vej mod de bølgende vande i Neptuns blå rige; den snor sig mellem mosklædte bredder, tilviftet af de blideste vestenvinde, spillet på af den strålende sol eller flyder under skygger der kastes over dens tungsindige barm fra det hvælvede løvhang hos skovens kæmper.* Hvad mener du om det, Simon? spurgte han over avisens kant. Hvor ophøjet, ikke?

– Giv ham noget stærkere at drikke, sagde Mr. Dedalus.

Ned Lambert slog leende til avisen han havde over knæene, og gentog:

– *Den tungsindige barm og det hvælvede løvhang.* Du godeste, du godeste!

– Og Xenofon så på Marathon, sagde Mr. Dedalus der atter så på ildstedet og dernæst på vinduet, og Marathon så på havet¹⁶.

– Det er tilstrækkeligt, råbte professor MacHugh fra vinduet. Jeg ønsker ikke at høre mere af det juks.

Han spiste resten af sin halvmånekiks som han havde nippet til, og forsulten gjorde han sig klar til at nippe til den kiks han havde i den anden hånd.

Bombastisk sludder. Oppustet vrøvlehoved. Ned Lambert tager sig en fridag, ser jeg. En begravelse bringer temmelig meget forstyrrelse i ens dag. Han har indflydelse, siger man. Gamle Chatterton, vicekansleren, er hans grandonkel eller hans grandgrandonkel. Tæt på de halvfems, siges det. Levnedsløbet til hans nekrolog måske skrevet for længe siden. Lever videre for at ærgre dem. Går måske først selv. Johnny, gør plads til din onkel¹⁷. Hans højvelbårenhed Hedges Eyre Chatterton. Skriver ham sikkert med skælvende hånd en særpræget check ud på forfaldsdage eller måske to. En appelsin i turbanen når han kradser af. Halleluja.

16. Og Xenofon så på Marathon ... og Marathon så på havet: Variation af Byrons: "The mountains look at Marathon – and Marathon looks at the sea" fra hans digtfortælling Don Juan.

17. Johnny, gør plads til din onkel: Fra en music hall-sang i hvilken en enke i et tog møder en mand som gør kur til hende. Enken vil gerne give efter og vil derfor have Tommy til at flytte sig. De to første linjer af omkvædet lyder: "Tommy, make room for your Uncle/ There's a little dear".

– Bare endnu et anfald, sagde Ned Lambert.

– Hvad er det for noget, spurgte Mr. Bloom.

– Et nyligt fundet fragment af Cicero, svarede professor MacHugh med højtideligt tonefald. *Vort yndige land.*

KORT, MEN RAMMENDE

– Hvis land? spurgte Mr. Bloom lige ud.

– Yderst relevant spørgsmål, sagde professoren mellem to tygninger. Med eftertryk på hvis.

– Dan Dawsons land¹⁸, sagde Mr. Dedalus.

– Er det fra hans tale i aftes? spurgte Mr. Bloom.

Ned Lambert nikkede.

– Men hør nu dette, sagde han.

Dørhåndtagets knop ramte Mr. Bloom i lænden da døren blev skubbet op.

– Om forladelse, sagde J.J. O'Molloy idet han trådte ind.

Mr. Bloom tog adræt et skridt til siden.

– Ingen årsag, sagde han.

– Goddag, Jack.

– Kom ind, kom ind.

– Goddag.

– Hvordan går det, Dedalus?

– Godt. Og dig selv?

J.J. O'Molloy rystede på hovedet.

TRIST

Han var engang en af de kvikkeste unge advokater. Tæring, stakkels fyr. Den hektiske rødme hos et menneske er tegn på at afslutningen er nær. Det kan gå begge veje med ham. Gad vidst hvad der er under opsejling. Pengesorger.

– *Eller igen, om vi blot bestiger de tætsluttende bjergtinder.*

– Du ser ekstra godt ud.

– Kan man få redaktøren at se? spurgte J.J. O'Molloy og så hen mod den indre dør.

18. Dan Dawsons land: Om Dan Dawson, se kap. 6, note 13.

– I høj grad, sagde professor MacHugh. At se og at høre. Han er i sit allerhelligste med Lenehan.

J.J. O'Molloy slentrede hen til den skrå pult og begyndte at bladere tilbage på de lyserøde sider af avisbundtet.

Hans praksis er svindende. En der kunne være blevet til noget stort. Ved at tabe modet. Spiller. Æresgæld. Høster storm. Plejede at få gode forskudssalærer fra D. og T. Fitzgerald. Deres parykker antyder mængden af deres små grå celler. Hjernen uden på vesten ligesom statuen på Glasnevin¹⁹. Tror han har noget litterært arbejde for *Express*²⁰ sammen med Gabriel Conroy²¹. Belæst fyr. Myles Crawford begyndte på *Independent*²². Pudsigt som disse avismennesker slår om når de får farten af en ny chance. Vejrhaner. Varmt og koldt i samme åndepust. Vidste ikke hvilken han skulle tro på. En historie er god indtil man hører den næste. Kaster sig over en anden med fynd og klem i avisen, men så går gassen af ballonen. Bonkammeret det næste øjeblik.

– Åh, hør dette for Guds skyld, plæderede Ned Lambert. *Eller igen, om vi blot bestiger de tætsluttende bjergtinder ...*

– Ordskvalder! brød professoren irriteret ind. Det er nok med den oppustede charlatan!

– *Tinder*, fortsatte Ned Lambert, *der hæver sig højt i det høje, for at bade vore sjæle, ligesom ...*

– Bad hans læber, sagde Mr. Dedalus. Velsignede og evige Gud! Virkelig? Tager han noget for det?

– *Ligesom, i Irlands kunstnermappes uforlignelige panoramaer mageløse, trods deres højt priste forbilleder i andre pralende præmierregioner, i deres sande skønhed af skovtatte lunde og bølgende sletter og saftige, vårgrønne græsgange, badet i vort milde, hemmelighedsfulde, irske tusmørkes ophøjede, gennemlysede skær ...*

19. Hjernen uden på vesten ligesom statuen på Glasnevin: Der sigtes til en statue af Skt. Marguerite-Marie Alacoque, jf. kap. 6, note 98.

20. *Express*: The Daily Express var en irsk avis med overvejende konservativ linje.

21. Gabriel Conroy er den mandlige hovedperson i *The Dead* (De døde) i *Dubliners*.

22. *Independent* var grundlagt af Charles Parnell, men kom først i gang efter hans død og blev overtaget af hans modstandere. Bladet skiftede kurs fra at være irsknational til nærmest konservativ.

HANS EGET TUNGEMÅL

– Månen, sagde professor MacHugh. Han glemte Hamlet²³.

Som indhyller udsigten vidt og bredt, og vent til månens skinnende kugle kommer frem for at udstråle sin sølverne pragt ...

– Åh! udbrød Mr. Dedalus og gav frit løb for en fortvivlet stønnen. Pis og papir! Det er tilstrækkeligt, Ned. Livet er for kort.

Han tog sin silkehat af, og idet han utålmodigt pustede gennem sit buskede overskæg, redte han håret med hastige fingre.

Ned Lambert smed avisen til side klukleende af fryd. Et øjeblik senere brast en hæ, gøende latter frem fra professor MacHughs ubarberede, sortbebrillede ansigt.

– Dejagtige Daw! skreg han.

HVAD WETHERUP²⁴ SAGDE

Alt sammen meget godt at gøre grin med, nu det står sort på hvidt, men stadset går jo ned som varmt brød. Han var også i bagerbranchen, ikke? Derfor de kaldte ham dejagtige Daw. Melede sin egen kage i hvert fald. Datteren forlovet med den fyr i Toldkammeret som har en bil. Fik ham på kroen nok så fikst. Fester. Åbent hus. Ædegilder. Det var det Wetherup altid sagde. Skaf dig et godt tag i maven på dem.

Den indre dør blev åbnet brat, og et højrødt ansigt med høgenæse kronet af en kam af fjerlignende hår stak ind. De blå øjne stirrede omkring og en barsk stemme spurgte:

– Hvad er der?

– Og her kommer jo den falske squire²⁵ selv! sagde professor MacHugh med en fornem mine.

23. Månen... Hamlet: Professor MacHugh mangler en henvisning til *Hamlet*, I, 1, 121-123: "and the moist star/ Upon whose influence Neptune's empire stands/ Was sick almost to doomsday with eclipse": "og den våde stjerne [månen], / hvis magt er udstrakt over Neptuns rige/ var syg, formørket, som til dommedag" (Niels Brunses overs.).

24. Wetherup: W. Wetherup arbejdede en tid sammen med Joyces fader, John Joyce, på det kommunale skatteopkrævningskontor.

25. Den falske squire: Francis Higgins (1745(?)-1802) der under foregivende af at være velhavende giftede sig med en velhavende dame. Han erhvervede i 1783 *Freeman's Journal* der var grundlagt i 1763 af Charles Lukas, og brugte avisen imod de irske patrioter. Han angav Lord Edward Fitzgerald (en af hovedmændene bag oprøret i 1798) og modtog herfor 1.000 £.

– Skrub af med det samme, forbandede gamle skolemester! lød redaktørens genhilsen.

– Kom, Ned, sagde Mr. Dedalus, og satte sin hat på. Jeg må have en drink oven på det her.

– Drink! råbte redaktøren. Der serveres ingen drinks før messe.

– Osse helt rigtigt, sagde Mr. Dedalus idet han gik ud. Kom, Ned.

Ned Lambert gled sidelæns ned ad bordet. Blikket fra redaktørens blå øjne strejfede Mr. Blooms ansigt, skygget af et smil.

Kommer du med os, Myles? spurgte Ned Lambert.

MINDEVÆRDIGE SLAG ERINDRET

– North Cork Militen²⁶! udbrød redaktøren højt og gik med faste skridt over til kaminhylden. Vi vandt hver gang! North Cork og spanske officerer!

– Hvor var det, Myles? spurgte Ned Lambert med et eftertænksomt blik på sine skonæser.

– I Ohio! råbte redaktøren.

– Det var det minsandten, indrømmede Ned Lambert.

Idet han passerede forbi, hviskede han til J.J. O'Molloy:

– Mandolinfeber. Trist tilfælde.

– Ohio! triumferede redaktøren med høj og skinger røst fra sit opadvendte, højrrøde ansigt. Mit Ohio!

– En perfekt kreticus²⁷! sagde professoren. Lang, kort og lang.

O, ÆOLISKE HARPE!

Han tog en rulle tandtråd op af vestelommen og knipsede rask på den efter at have sat den fast mellem to og to af sine tørre, resonansgivende tænder.

– Plingplang, plangplang.

Mr. Bloom der så at banen var klar, styrede mod den inderste dør.

26. North Cork Militen var på regeringens side under oprøret i 1798 og tabte som regel de bataljer den deltog i. Militen gjorde ikke tjeneste uden for de britiske øer og havde ingen spanske officerer.

27. Kreticus er en antik versefod bestående af en lang, en kort og en lang stavelse eller en trykstærk, en tryksvag og en trykstærk stavelse (- - -).

– Bare et øjeblik, Mr. Crawford, sagde han. Jeg ville bare lige telefonere om en annonce.

Han gik ind.

– Hvad med den leder til i aften? spurgte professor MacHugh som kom hen til redaktøren og lagde en fast hånd på hans skulder.

– Det ordner sig, sagde Myles Crawford mere roligt. Vær ganske rolig. Hør nu, Jack. Det er i orden.

– Goddag, Myles, sagde J.J. O'Molloy og lod siderne han holdt, falde slapt tilbage i bundtet. Er den der Canada-svindelsag²⁸ på i dag?

Telefonen surrede indenfor.

– Otteogtyve ... Nej, tyve ... To gange fire, ja.

TIP VINDEREN

Lenehan kom ud fra det indre kontor med væddeløbslisterne fra *Sport*.

– Hvem vil have et dødsikkert tip til Gold Cup? spurgte han. Sceptre med O. Madden på ryggen.

Han kastede væddeløbslisterne på bordet.

Skrål fra barfodede avisdrøng i forhallen kom hastigt nærmere, og døren blev revet op.

– Tys, sagde Lenehan. Jeg hører fidtron.

Professor MacHugh gik med lange skridt tværs gennem rummet og greb knægten der frygtsomt dukkede sig, i kraven, mens de andre galopperede ud i forhallen og ned ad trappen. Væddeløbslisterne raslede i trækken, svævede blidt i luften som blå kruseduller og landede på gulvet under bordet.

– Det var ikke mig, sir. Det var den store fyr, sir, der skubbede.

– Smid ham ud og luk døren, sagde redaktøren, der blæser en orkan.

Lenehan begyndte at rage listerne op fra gulvet, mens han gryntede og bøjede sig ned to gange.

28. Canada-svindelsag: En bedragerisag vedr. en mand der (meget billigt) solgte billetter til Canada uden at han havde aftale med transportøren om transport af passagerer til Canada.

– Vi stod og ventede på væddeløbssiderne, sir, sagde avisdrenge. Det var Pat Farrell der skubbede til mig, sir.

Han pegede på to ansigter der tittede ud bag dørkarmen.

– Ham, sir.

– Skrib ud herfra, sagde professor MacHugh barskt.

Han puffede ublidt drengen ud og knaldede døren i.

J.J. O'Molloy vendte bundterne om med et smæld og mumlede mens han ledte:

– Fortsættes på side seks, spalte fire.

– Ja, *Evening Telegraph* her, sagde Mr. Bloom i telefonen fra det indre kontor. Er det chefen ...? Ja, *Telegraph* ... Hvorhen? Aha! Hvilket auktionslokale? ... Aha! Jeg kender det. Godt. Jeg finder ham.

ET SAMMENSTØD INDTRÆFFER

Klokken surrede igen da han ringede af. Han gik rask ind og bumpede imod Lenehan som var ved at kæmpe sig op med den anden væddeløbsliste.

– *Pardon, monsieur*, sagde Lenehan og greb om ham et øjeblik mens han skar en grimasse.

– Det var min skyld, sagde Mr. Bloom og affandt sig med hans kneb. Kom De noget til? Jeg har travlt.

– Knæet, sagde Lenehan.

Han satte et komisk fjæs op og jamrede sig mens han gned sit knæ.

– Ophobningen af *anno Domini*²⁹.

– Beklager, sagde Mr. Bloom.

Han gik hen til døren og holdt den på klem, standsede op. J.J. O'Molloy klaskede de tunge sider over hinanden. Lyden af to skingre stemmer og en mundharmonika fra avisdrene der sad på dørtrinnet, gav genlyd i den nøgne trappegang:

– *Vi er drengene fra Wexford*

*Som stred med hjerte og hånd*³⁰.

EXIT BLOOM

– Jeg løber lige omkring Bachelor's Walk, sagde Mr. Bloom, med den annonce til Keyes' tehandel. Vil gerne have den i orden. Jeg hørte han var henne hos Dillons.

Han så et øjeblik usikkert på deres ansigter. Redaktøren der stod lænet mod kaminhylden og støttede sit hoved med hånden, strakte pludselig en gavmild arm frem.

– Forføj Dem bort! sagde han. Verden ligger for Deres fødder.

– Jeg er tilbage på ingen tid, sagde Mr. Bloom og skyndte sig ud.

J.J. O'Molloy tog væddeløbslisterne ud af hånden på Lenehan og læste dem mens han forsigtigt pustede dem fra hinanden, uden at kommentere dem.

– Han får nok den annonce, sagde professoren og så gennem sine sortrandede briller over forsatsgardinet. Se de små slyngler som er efter ham.

– Må jeg se. Hvor? udbrød Lenehan og løb til vinduet.

ET OPTOG I GADEN

Begge så smilende over forsatsgardinet på bundtet af badutspringende avisdrene i Mr. Blooms kølvand, den sidste zig-zaggende en hvid narredrage mod brisen med en hale af hvide sløjfer.

– Se den lille gadedreng bag ham i vild jagt, sagde Lenehan, det er til at dø af. Åh, ler min mave itu! Efterligner hans store plader og hele gangen. Små bæster. Gør tykt nar af ham bag hans ryg.

Han begyndte på en rask, karikeret mazurka tværs over gulvet på slæbende fødder forbi ildstedet hen til J.J. O'Molloy som anbragte listerne i hans modtagende hænder.

– Hvad er der? sagde Myles Crawford med et ryk. Hvor er de to andre gået hen?

– Hvem? sagde professoren og vendte sig om. De er gået hen til The Oval for at få sig et glas. Paddy Hooper er der sammen med Jack Hall³¹. De kom herover i går aftes.

31. Paddy Hooper ... Jack Hall; Dublin-Journalister.

29. anno Domini: Herrens år (ental, selv om Lenehan taler om en ophobning)

30. Vi er drengene fra Wexford/ Som stred med hjerte og hånd: "We are the boys of Wexford,/ Who fought with heart and hand" med fortsættelsen "To burst in twain the galling chain/ And free our native land": Omkvædet på en irsk patriotisk sang fra 1798.

– Så kom med, sagde Myles Crawford. Hvor er min hat?

Han gik med stødvise skridt ind i kontoret bag sig mens han skilte skøderne bag på jakken og ringlede med nøglerne i baglommen. De ringlede videre i luften og mod træet da han låste sin skrivebordskuffe.

– Han er allerede godt på vej, sagde professor MacHugh med sænket stemme.

– Det ser sådan ud, sagde J.J. O'Molloy og tog tankefuldt og misfornøjet et cigaretetui frem, men skinnets kan bedrage. Hvem har flest tændstikker?

FREDSPIBEN

Han bød en cigaret til professoren og tog selv en. Lenehan strøg omgående en tændstik for dem og tændte deres cigaretter efter tur. J.J. O'Molloy åbnede igen sit etui og bød af det.

– *Thanky vous*, sagde Lenehan og forsynede sig.

Redaktøren kom ud fra det indre kontor med en stråhat på skrå over panden. Han deklamerede syngende idet han bisterte pegede på professor MacHugh:

– *Det var rang og ry som fristed dig,*

*Det var magten der dåred dit hjerte*³².

Professoren grinede og lukkede de lange læber stramt i.

– Nå? Dit forbandede, gamle romerske imperium? sagde Myles Crawford.

Han tog en cigaret fra det åbne etui. Lenehan tændte den for ham med adræt elegance og sagde:

– Stilhed for min splinternye gådel

– *Imperium romanum*³³, sagde J.J. O'Molloy mildt. Det lyder finere end britisk eller Brixton³⁴. Ordet minder én på en eller anden måde om lokummet der brænder.

Myles Crawford sendte sit første drag af røg voldsomt op mod loftet.

– Netop, sagde han. Vi er lokummet. I og jeg er lokummet der brænder. Vi har ikke større chancer end en snebold i helvede.

32. Det var rang og ry som fristed dig./ Det var magten der dåred dit hjerte: Fra *The Rose of Castile* (1857) af den irskfødte komponist Michael William Balfe som også har skrevet *The Bohemian Girl*. Begge operaer blev opført af The Carl Rosa Opera Company indtil ca. 1900. Sangen synges af Manuel, en muldyrdriver, der på denne måde får Castillens Roses, Elviras, hjerte til at smelte.

33. Imperium Romanum: (lat.) Det romerske imperium.

34. Brixton: Dengang en forstad til London. Brixton var indbegrebet af industrialiseret kedsommelighed.

DEN STORHED DER VAR ROMS

– Vent et øjeblik, sagde professor MacHugh, idet han hævdede to stilfærdige klør. Vi må ikke lade os føre på afveje af ord, af lyden af ord. Vi tænker på Rom, det imperiale, imperiose, imperative.

Han strakte deklamatorisk armene frem fra flossede og plettede manchetter og trak vejret:

– Hvad var deres civilisation? Vidtstrakt, det indrømmer jeg, men ussel. *Cloacae*³⁵: spildevandsrør. Jøderne i vildmarken og på bjergtoppen sagde: *Det er et passende sted at være. Lad os bygge et alter for Jehova*. Romeren bragte, lige som engelskmanden som fulgte i hans fodspor, til hver ny kyst på hvilken han satte sin fod (på vor kyst satte han den aldrig) kun sin kloakale besættelse. Han så sig grundigt omkring i sin toga og sagde: *Det er et passende sted at være. Lad os opføre et vandkloset*.

– Hvilket de følgelig faktisk gjorde, sagde Lenehan. Vore gamle, klassiske forfædre havde som vi læser om i Guinness³⁶ første kapitel, en svaghed for den rindende strøm.

– De var gentlemen af natur, mumlede J.J. O'Molloy. Men vi har også romerretten.

– Og Pontius Pilatus er dens profet, gensvarede professor MacHugh.

– Kender I den historie om præsidenten for skatkammerretten, Palles? spurgte J.J. O'Molloy. Det var ved middagen for rektorkollegiet. Alting gik som smurt ...

– Først min gåde, sagde Lenehan. Er I parat?

Mr. O'Madden Burke³⁷ der var høj i sit løstsiddende, grå sæt af Donegal tweed, kom ind fra forhallen. Stephen Dedalus der var bag ham, tog hatten af da han trådte ind.

– *Entrez, mes enfants*³⁸! råbte Lenehan.

– Jeg ledsager en supplikant, sagde Mr. O'Madden Burke melodisk. Ungdom kommer til Berømthed ledet af Erfaring.

– Goddag, sagde redaktøren og rakte hånden frem. Kom ind. Deres gamle er lige gået.

35. Cloacae: (lat.) kloakker.

36. Guinness' i genitiv (ejefald) udtales på engelsk nærmest som Genesis (1. Mosebog); det er en almindelig irsk vittighed.

37. Mr. O'Madden Burke: Forekommer også i novellen *A Mother* (En Mor) fra *Dubliners*.

38. Entrez, mes enfants: (fr.) Træd ind, mine børn.

???

Lenehan sagde til dem alle:

– Stille! Hvilken opera ligner en jernbanelinje? Tænk, overvej, spekulér, svar.

Stephen rakte de maskinskrevne sider frem og pegede på overskriften og signaturen.

– Hvem? spurgte redaktøren.

En stump revet af.

– Mr. Garrett Deasy, sagde Stephen.

– Den gamle gnavpotte, sagde redaktøren. Hvem rev det af? Skulle han lige pludselig?

*På hurtige, flammende sejl
Fra syd i stormfuld stund
Kommer han, blege vampyr,
Mund til min mund.³⁹*

– Goddag, Stephen, sagde professoren og kom hen for at kigge dem over skulderen. Mund- og klov-? Er De gået hen og blevet ...?

Studehjælpende barde.

BATALJE PÅ KENDT RESTAURANT

– God dag, sir, svarede Stephen og rødmede. Brevet er ikke fra mig. Mr. Garrett Deasy bad mig om at ...

– Åh, jeg kender ham, sagde Myles Crawford, og jeg kender også hans kone. Den græsseligste havgasse Vor Herre har skabt. Hun havde s'gu mund- og klovsyge så det stod efter. Den aften hun smed suppen i hovedet på tjeneren på restauration Stjerren og Hosebåndet. Nådadal!

En kvinde bragte synden ind i verden. For Helena, Menelaos' bortløbne hustru, førte grækerne krig i ti år. O'Rourke, prins af Breffni⁴⁰.

39. På hurtige, flammende sejl/ Fra syd i stormfuld stund/ Kommer han, blege vampyr,/ Mund til min mund. Det er en ny version af Stephens digt i kap. 3, se kap. 3, note 130.

40. O'Rourke, prins af Breffni: Se kap. 2, note 46.

– Er han enkemand? spurgte Stephen.

– Ja, græs-, sagde Myles Crawford mens han lod blikket løbe ned over de maskinskrevne linjer. Kejsereens heste. Habsburg. En irlænder reddede hans liv på fæstningsvolden i Wien. Glem ikke det! Maximilian Karl O'Donnell, greve af Tirconnell i Irland⁴¹. Sendte sin arving over for at gøre kongen til østrigsk feltmarskal nu⁴². En skønne dag opstår der problemer dér. Wildgæs. Åh ja, hver gang. Det må I ikke glemme!

– Det åbne spørgsmål er om han glemte det, sagde J. J. O'Molloy roligt mens han drejede på en hestesko der tjente som brevpreser. At redde fyrster er et utaknemmeligt arbejde.

Professor MacHugh vendte sig imod ham.

– Og hvis ikke? sagde han.

– Jeg skal fortælle jer hvordan det gik til, begyndte Myles Crawford. En ungarer var en dag ...

FORLISTE SAGER

FORNEM MARKIS NÆVNT

– Vi var altid tro mod den tabte sag, sagde professoren. Succes er for os intellektets og fantasiens død. Vi har aldrig været tro mod de heldige. Vi tjener dem. Jeg underviser i det støjende, latinske sprog. Jeg taler et sprog der kommer fra et folk hvis mentalitet finder sit højdepunkt i maksimen: tid er penge. Materiens herredømme. *Domine!* Herrel! Hvor er det åndelige? Lord Jesus! Lord Salisbury⁴³. En sofa i en klub i Westend. Men det græske!

41. En irlænder reddede hans liv på fæstningsvolden i Wien. Glem ikke det Maximilian Karl O'Donnell, greve af Tirconnell i Irland: Da kejser Franz Joseph i 1853 under en spadseretur på Wiens fæstningsvold blev udsat for et mordforsøg fra en knivbevæbnet ungarers side, sprang hans adjutant, Maximilian Karl O'Donnell, der var ud af en irsk emigrantfamilie, til og reddede kejseren.

42. Sendte sin arving over for at gøre kongen til østrigsk feltmarskal nu: I 1903 udnævnte Edward VII kejser Franz Joseph til britisk feltmarskal. Som en gengæld sendte Franz Joseph sin søn og tronfølger, ærkehertug Franz Ferdinand, til England for at udnævne Edward VII til feltmarskal i den østrigske hær.

43. Lord Salisbury: Robert Cecil Salisbury (1830-1903) var konservativ politiker og flere gange premierminister. Var stærkt imod irsk selvstyre.

KYRIE ELEISON⁴⁴

Et lyst smil lavede op i hans mørktbræmmede øjne og gjorde hans lange læber endnu længere.

Det græskel! sagde han atter. *Kyrios*⁴⁵! Et skinnende ord! Vokalerne som semitten og sakseren ikke kender⁴⁶. *Kyriel* Intellectets stråleglans. Jeg burde undervise i græsk, sjælens sprog. *Kyrie eleison!* Klosetmageren og cloacamageren vil aldrig blive herrer over vores ånd. Vi er tro undersåtter af det katolske riderskab i Europa der forliste ved Trafalgar og i det åndens rige, ikke et *imperium*, som gik under med de atheniensiske flåder ved Aigospotamoi⁴⁷. Ja, ja. De gik under. Pyrrhus gjorde, vildledt af et orakel, et sidste forsøg på atter at finde Grækenlands lykke⁴⁸. Tro mod en tabt sag.

Med et par lange skridt gik han væk fra dem hen mod vinduet.

– De drog ud for at slås, sagde Mr. O'Madden Burke sørgmodigt, men de faldt altid⁴⁹.

Uhuu! græd Lenehan med en svag snøften. Som følge af en mursten han modtog i sidste halvdel af *matinée*⁵⁰. Stakkels, stakkels, stakkels Pyrrhus!

Dernæst hviskede han tæt ved Stephens øre:

LENEHANS LIMERICK

– MacHugh er en såre viis mand,
Med briller som har en sort rand.
Oftedobbelt han ser
Hvorfor bær' han dem mer?
Jeg ser ej idéen, mon I kan?

44. Kyrie eleison (gr) Herre, forbarm dig.

45. Kyrios: (gr.) Herre/Beskytter.

46. Vokalerne som semitten og sakseren ikke kender: De semitiske sprog anvender ikke vokaler i skriftsproget, i græsk skriftsprog anvendes flere vokaler end i engelsk.

47. Aigospotamoi: Ved Aigospotamoi tilintetgjorde spartanerne en athensk flåde i 405 f.v.t. og afgjorde dermed den peloponnesiske krig.

48. Pyrrhus gjorde ... Grækenlands lykke: Se kap. 2, note 1, note 4, og note 6.

49. De drog ud for at slås ... men de faldt altid: Fra et digt af Yeats der senere fik titlen *The Rose*.

50. Som følge af en mursten han modtog i sidste halvdel af *matinée*: Om Pyrrhus' død, se kap. 2, note 6.

I sorg for Sallust⁵¹, siger Mulligan. Hvis mor er kreperet.

Myles Crawford stoppede siderne i jakkelommen.

– Det er i orden, sagde han. Jeg læser resten senere. Det er i orden.

Lenehan løftede hænderne i protest.

– Men min gådel sagde han. Hvilken opera ligner en jernbanelinje?

– Opera? gengåede Mr. O'Madden Burkes sfinxlignende ansigt.

Lenehan bekendtgjorde glad:

– *The Rose of Castile*. Ser I vitsen? Rows of cast steel⁵². Stemmer, ikke!

Han stak Mr. O'Madden Burke blidt i siden. Mr. O'Madden Burke trak sig yndefuldt tilbage støttet på sin paraply og fremhyklede et gisp.

– Hjælp! sukede han. Jeg føler en stærk svaghed.

Lenehan hævdede sig op på tærne og viftede ham ivrigt om ansigtet med de raslende væddeløbssider.

Professoren der vendte tilbage via avisbundterne, strøg med hånden over Stephens og Mr. O'Madden Burkes flagreslips.

– Paris, fortid og nutid, sagde han. I ser ud som kommunarder.

– Lige som nogle fyre der netop har sprængt Bastillen i luften, sagde J. J. O'Molloy med stille spot. Eller var det jer der i fællesskab skød generalguvernøren over Finland? I ser ud som I kunne have gjort den bedrift. General Bobrikoff⁵³.

ET MIXTUM COMPOSITUM

– Vi tænkte kun på det, sagde Stephen.

– Alle talenterne, sagde Myles Crawford. Jura, klassikerne ...

– Væddeløb, indskød Lenehan.

– Litteratur, pressen.

51. I sorg for Sallust: Sallust (86-34 f.v.t.) var en romersk historiker og politiker som var på Cæsars side mod Pompejus.

52. Rose of Castile, jf. dette kap., note 32, udtales ligesom rows of cast steel (rækker af støbejern).

53. Nikolay Ivanovich Bobrikoff (1839-1904) var generalguvernør over Finland (1898-1904) og stod for en hård russificeringspolitik. Han blev skudt af en finsk student den 16. juni 1904 og døde dagen efter.

– Hvis Bloom havde været her, sagde professoren. Avertissementets fornemme kunst.

– Og fru Bloom, tilføjede Mr. O'Madden Burke. Sangens muse. Dublins erklærede favorit.

Lenehan gav et højt host fra sig.

– Hrm! sagde han meget sagte. Åh, bare en frisk mundfuld luft! Jeg blev forkølet i parken. Porten stod åben.

“DE KAN GØRE DET!”

Redaktøren lagde en fast hånd på Stephens skulder.

– Jeg ønsker De skal skrive noget for mig, sagde han. Et eller andet med bid i. De kan gøre det. Jeg kan se det i Deres ansigt. *I ungdommens leksikon ...*⁵⁴

– Ser det i dit ansigt. Ser det i dit øje. Lille, dovne, slappe drivert⁵⁵.

– Mund- og klovsygel gjaldede redaktøren i en hånlige udladning. Stort nationalistmøde i Borris-in-Ossory. Vrøvl det hele! Intimidering af offentligheden! Giv dem noget med bid i. Læg os alle sammen ind i det, for fanden. Fader, Søn og Helligånd og hele kodillen.

– Vi kan alle levere åndelig føde, sagde Mr. O'Madden Burke.

Stephen så op og mødte det dristige, urokkelige blik.

– Han vil have Dem ind i pressekommandoen, sagde J.J. O'Molloy.

DEN STORE GALLAHER⁵⁶

– De kan gøre det, gentog Myles Crawford og understregede sine ord med en knyttet hånd. Vent et minut. Vi vil slå Europa med lammelse som Ignatius Gallaher plejede at sige når han drev arbejdsløs om og optrådte som billardmarkør på The Clarence. Gallaher, det var en bladmand efter Deres hoved. Han

54. I ungdommens leksikon: Citatet fortsætter “som skæbnen har udvalgt til en lysende manddom, findes ordet” mislykkes” ikke” (“In the lexicon of youth, which fate reserves/ For a bright manhood, there is no such word/ As “fail””), fra Edward Bulwer-Lyttons skuespil *Richelieu*, 3. akt, 1. scene.

55. Lille, dovne, slappe drivert: Stephen tænker på en scene fra *Portrait*, 1. kap., hvor Stephen bliver karakteriseret som anført af en lærer, fader Dolan, fordi Stephen ikke læser (da hans briller er gået itu). Fader Dolan optræder igen i kap. 15, se note 428.

56. Den store Gallaher: Journalisten Ignatius Gallaher, se også kap. 6, note 4.

havde en pen der kunne skrive. Ved De hvordan han slog sig op? Det skal jeg sige Dem. Det var det smarteste stykke journalistik der nogen sinde er præsteret. Det var i enogfirs, den sjette maj, invinciblernes tid, mordet i Phoenixparken⁵⁷, før De blev født, vil jeg tro. Jeg skal vise Dem hvordan.

Han skubbede sig vej forbi dem hen til avisbunderne.

– Se på det her, sagde han og vendte sig om. *New York World* telegraferede efter stof til et særnummer. Husker I den tid?

Professor MacHugh nikkede.

– *New York World*, sagde redaktøren og skubbede i sin iver stråhatten tilbage. Hvor det fandt sted. Tim Kelly, eller Kavanagh mener jeg. Joe Brady og resten af dem. Hvor Skin-the-Goat kørte vognen hen⁵⁸. Hele ruten, er De med?

– Skin-the-Goat, sagde Mr. O'Madden Burke. Fitzharris. Han har den der kuskebarak, siger man, nede ved Butt Bridge. Holohan⁵⁹ fortalte mig det. Kender I Holohan?

– Hop og én i mente, er det ham? sagde Myles Crawford.

– Og stakkels Gumley⁶⁰ er også dernede, fortalte han, og passer på stenoplaget for kommunen. Som nattevagt.

Stephen vendte sig forbavset om.

– Gumley? sagde han. Det siger De ikke? Er han ikke en ven af min fader?

– Blæse være med Gumley, udbrød Myles Crawford vredt. Lad Gumley passe på stenene så de ikke stikker af. Hør her. Hvad gjorde Ignatius Gallaher? Det skal jeg sige Dem. Geniets inspiration. Telegraferede med det samme. Har I *Weekly Freeman* fra den 17. marts? Godt. Er det klart?

Han slog nogle sider tilbage i avisbundet og satte fingeren på et punkt.

– Lad os tage side fire, annoncen for Bransomes kaffe. Er De med? Godt.

Telefonen surrede.

57. Mordet i Phoenix Park, se kap. 5, note 48. Mordene fandt sted 6. maj 1882.

58. Hvor Skin-the-Goat kørte vognen hen: Skin-the-Goat var kusk på vognen der kørte mordere fra Phoenix Park væk fra gerningsstedet.

59. Holohan: Se kap. 5, note 15.

60. Gumley: Se også kap. 16, note 16.

EN FJERN RØST

– Jeg tager den, sagde professoren og gik.

– B er porten til parken. Godt.

Hans finger sprang frem og fandt skælvende punkt efter punkt.

– T er den vicekongelige bolig. C er der hvor mordet fandt sted. K er Knockmaroon-porten.

Den løse hud på halsen dirrede som hagelapperne på en hane. En sletstivet klipfisk sprang op, og med en grov bevægelse proppede han den tilbage inden for vesten.

– Hallo? *Evening Telegraph* her. Hallo? ... Hvem er det? ... Ja ... Ja ... Ja.

– F til P er den rute Skin-the-Goat kørte med vognen som et alibi, Inchicore, Roundtown, Windy Arbour, Palmerston Park, Ranelagh, F.A.B.P. Har I det? X er Davys beværtning i Upper Leeson Street.

Professoren kom frem i den indre dør.

– Bloom er i telefonen, sagde han.

– Sig til ham, han kan gå ad Helvede til, sagde redaktøren prompte. X er Davys beværtning, er I med?

SNEDIGT, MEGET

– Snedigt, sagde Lenehan. Meget.

– De fik det frisk fra fad, sagde Myles Crawford, hele den fordømte historie.

Et mareridt man aldrig vågner af.

– Jeg så det, sagde redaktøren stolt. Jeg var til stede. Dick Adams, den mest godhjertede, forbandede Corkbo Herren nogen sinde indblæste livets ånde i, og mig selv.

Lenehan bukkede for en skikkelse af luft og bekendtgjorde:

– Madam, I'm Adam. Og En af dem, der red med fane⁶¹.

– Historien! sagde Myles Crawford højt. Den Gamle Kone i Prince's Street⁶² var der først. Der var gråd og tænders gnidsel

61. Madam, I'm Adam, En af dem, der red med fane: Eksempler på palindromer, dvs. sætninger der giver samme resultat hvad enten de læses fra venstre mod højre eller omvendt.

62. Den Gamle Kone i Prince's Street: Den gamle kone er i dette tilfælde ikke Irland, men *Freeman's Journal*.

over det. Ud fra en annonce. Gregor Gray designede den. Det gav ham et skub opad. Så bearbejdede Paddy Hooper Tay Pay⁶³ som tog ham over til *The Star*. Nu står han sig godt med Blumenfeld⁶⁴. Det er journalistik. Det er talent. Pyatt⁶⁵! Han var far for dem alle sammen.

– Fader til sensationsjournalistikken, bekræftede Lenehan, og svoger til Chris Callinan⁶⁶.

– Hallo? Er De der? Ja, han er her stadig. Kom selv herover.

– Hvor finder man en bladmand af den slags nu? råbte redaktøren.

Han smækkede siderne sammen.

– Sorbandet fnedigt, sagde Lenehan til Mr. O'Madden Burke.

– Meget fikst, sagde Mr. O'Madden Burke.

Professor MacHugh kom ud fra det indre kontor.

– Nu vi taler om invinciblerne, sagde han, har I set at nogle gadesælgere står tiltalt i byretten ...

– Ih ja, sagde J.J. O'Molloy ivrigt. Lady Dudley⁶⁷ var ude at spadsere og gik hjem gennem parken for at se alle træerne der blæste omkuld ved orkanen sidste år og ville så købe et prospektkort med motiv fra Dublin. Og så viste det sig at det var et kort til minde om Joe Brady eller Number One eller Skin-the-Goat. Lige uden for vicekongens bolig, tænk engang!

– De folk er kun i småtingsafdelingen, sagde Myles Crawford. Pyt! Pressen og advokaterne! Hvor finder man i dag en mand i advokatskranken som de fyre, som Whiteside, som Isaac

63. Tay Pay: T. P. udtalt på anglo-irsk. T. P. er Thomas Power O'Connor (1848-1929) der var journalist og irsk nationalistisk politiker. Han var medlem af parlamentet i London i næsten 50 år. Han grundlagde flere aviser: *The Star*, *The Weekly Sun*, *The Sun*, *M.A.P. (Most About People)* og *T.P.'s Weekly*.

64. Blumenfeld: R. P. Blumenfeld startede i 1904 Londonavisen *The Daily Express*.

65. Pyatt: Rettelig Pyat. Felix Pyat (1810-1889) var en velhavende fransk advokat, forfatter og bladredaktør. Han deltog i revolutionerne i 1830 og 1848 og var med i Pariserkommunen. Han levede en tid i London for at undgå fængselsdomme for sin revolutionære virksomhed. Han udgav bladene *Le Combat*, senere *Le Vengeur* og *La Commune*.

66. Chris Callinan: Callinan var en Dublin journalist der var kendt for sine fadæser og bomberter.

67. Lady Dudley er gift med vicekongen, William Humble, earl of Dudley. Se kap. 10, s. 371 ("William Humble, jarl af Dudley, og lady Dudley kørte").

Butt, som den sølvertungede O'Hagan⁶⁸. Hvad beha'r? Forbandet sludder. Pyt! Kun i skillingsklassen.

Hans mund fortrak sig fortsat uden ord i kraftige krusninger af foragt.

Kunne nogen forestille sig den mund til sit kys? Hvordan kan du vide det? Hvorfor skrev du det så?

RIM OG RÆSON

Mund, stund, Er munden stunden på en eller anden måde? Eller er stunden en mund? Der må være et eller andet. Stund, rund, sund, ond, kun. Rim: to mænd i samme klædning, ser ens ud, to og to.

..... *la tua pace*
..... *che parlar ti piace*
*mentrechè il vento, come fa, si tace.*⁶⁹

Han så dem tre og tre, piger der nærmede sig⁷⁰, i grønt, i rosa, i rødbrunt, flettede sammen, *per l'aer perso*⁷¹, i grållilla, i purpur, *quella pacifica oriafiamma*, oriflammens guld⁷², *di rimirar fe più ardent*⁷³. Men jeg så gamle mænd, angrende⁷⁴, tungttrædende, under mørke under natten: mund stund: død skød.

68. Whiteside ... Isaac Butt ... O'Hagan: Irske advokater fra begyndelsen og midten af det 19. århundrede. Isaac Butt var også politiker; i 1877 blev han af Parnell fortrængt fra ledelsen af Home Rule Confederation.

69. Fra Dante, Inferno, 5. sang, vers 91-96, indledningen til Francesca da Rimini fortælling om den fatale kærlighedshistorie mellem hende og Paolo da Malatesta der førte til at hun og Paolo blev dræbt af hendes ægtefælle, Gianciotto da Malatesta. (Joyces gengivelse af teksten er ikke helt nøjagtig): "se fosse amico il re de l'universo, / noi pregheremmo lui de la tua pace, / poi c'hai pietà del nostro mal perverso, / Di quel che udire e che parlar vi piace, / noi udiremo e parleremo a voi, / mentre che 'l vento, come fa, ci tace." I Ole Meyers oversættelse: "hvis universets konge var os nådig, / bad vi ham om at skænke dig, der røres så dybt af vores skæbne, hvile, / Det som I helst vil tale om og høre, / det lytter vi til og fortæller gerne, / så længe vinden, som den gør nu, tier."

70. Han så dem tre og tre, piger der nærmede sig: Refererer til Dantes terziner med rimformen ABA BCB CDC ...

71. *per l'aer perso*: Dante, Inferno, 5. sang, vers 89: "luftens mørke purpur" (Ole Meyers overs.).

72. *quella pacifica oriafiamma, oriflammens guld*: Dante, Paradiso, 31. sang, vers 127: (sådan så jeg) "nu dette fredens flammebanner lyse" (Ole Meyers overs.).

73. Dante, Paradiso, 31. sang, vers 142: (og tændte) "ved sin hengivenhed ny ild i mine" (Ole Meyers overs.).

74. Jeg så gamle mænd, angrende: Dante, Skærsilden (Purgatoriet), 29, 142-144: "Poi vidi quattro in umile paruta", "Dernæst kom fire ydmyge af ydre" (Ole Meyers overs.).

– Sig noget til dit forsvar, sagde Mr. O'Madden Burke, sig det højt.

HVER DAG HAR NOK ...

J.J. O'Molloy smilede blegt og tog handsken op.

– Min kære Myles, sagde han og kastede cigaretten væk, du giver mine ord en urigtig udlægning. Det er ikke min sag, som det for øjeblikket tilrådes, at forsvare den tredje profession *qua* profession, men dine Cork-ben løber af med dig. Hvorfor ikke bringe Henry Grattan og Flood⁷⁵ og Demosthenes⁷⁶ og Edmund Burke⁷⁷ på banen? Ignatius Gallaher kender vi alle og hans chef fra Chapelizod, Harmsworth⁷⁸ fra skillingspressen, og hans amerikanske fætter fra rendestensorganet i Bowery⁷⁹ for ikke at tale om *Paddy Kelly's Budget*, *Pue's Occurrences* og vor årvågne ven *The Skibereen Eagle*⁸⁰. Hvorfor indføre en mester i forensisk veltalenhed⁸¹ som Whiteside? Hver dag har nok i sin avis.

FORBINDELSER MED SVUNDNE DAGE

I FORDUMS TID

– Grattan og Flood skrev for selve dette blad, sagde redaktøren lige ind i hovedet på ham. Irske frivillige. Hvor er I nu? Oprettet 1763. Dr. Lucas⁸². Hvem har vi nu som kan måle sig med John Philpot Curran⁸³? Bah!

75. Henry Grattan og Flood: Henry Grattan (1746-1820) og Henry Flood (1732-1791) var begge irske politikere og aktive i Irlands friheds- og uafhængighedsbevægelser.

76. Demosthenes (384-322 fvt.) ansås for at være den mest veltalende i antikken. Var i opposition til Filip II af Makedonien.

77. Edmund Burke (1729-1797), irskfødt engelsk parlamentariker, taler og politisk skribent. I dag mest kendt for *Reflections on the Revolution in France* (1790).

78. Harmsworth: Alfred C. Harmsworth (1865-1922) født i Chapelizod vest for Phoenix Park, grundlagde *The Daily Mail*, det første engelske blad med millionoplag, og talrige ugeblade.

79. Hans amerikanske fætter fra rendestensorganet i Bowery: Joseph Pulitzer der (billedlig tal) forlangte af sine journalister at de gik daglig tur ad Bowery, dengang en gade befolket af forbydere, menneskelige vrang mv.

"Hans amerikanske fætter" refererer til Tom Taylors skuespil *Our American Cousin* der i dag er berømt som det stykke Abraham Lincoln overværede da han blev myrdet.

80. *Paddy Kelly's Budget*, *Pue's Occurrences*, *The Skibereen Eagle*: Henholdsvis ugeblad, dagblad og ugeblad af mindre betydning.

81. forensisk veltalenhed: Veltalenhed i retten.

82. Oprettet 1763. Dr. Lucas: Lucas var grundlæggeren af *The Freeman's Journal* i 1763.

83. John Philpot Curran (1750-1817) var en irsk advokat med betydelige oratoriske talenter. Forsvarede Napper Tandy og Wolfe Tone og andre irske patrioter.

- Åh jo, sagde J.J. O'Molloy, Bushe, K.C.⁸⁴, for eksempel.
- Bushe? sagde redaktøren. Nå, ja, Bushe, jo. Han har et stænk af det i blodet. Kendal Bushe⁸⁵ eller jeg mener Seymour Bushe.
- Han ville have været dommer for længst; sagde professoren, hvis ikke ... Men lige meget.
- J.J. O'Molloy vendte sig mod Stephen og sagde roligt og langsomt:
- Et af de mest velpolerede passager jeg nogen sinde har lyttet til i mit liv, faldt fra Seymour Bushes læber. Det drejede sig om tilfældet brodermord, Childs-mordsagen⁸⁶. Bushe forsvarede ham.
- Og hældte gennem mine ørers porte⁸⁷.
- For resten hvordan fandt han ud af det? Han døde mens han sov. Eller den anden historie, dyret med de to rygge⁸⁸?
- Hvad var det? spurgte professoren.

ITALIA, MAGISTRA ARTIUM⁸⁹

- Han talte om loven for bevisførelse, sagde J.J. O'Molloy, om romerretten i modsætning til den tidligere mosaiske codex, *lex talionis*⁹⁰. Og han henviste til Michelangelos Moses i Vatikanet.
- Ha.
- Nogle få velvalgte ord, indledte Lenehan. Stille!
- Pause. J.J. O'Molloy tog sit cigaretetui frem.
- Forloren stilhed. Noget helt almindeligt.
- Budbringer tog tankefuldt sin æske med tændstikker frem og tændte sin cigar.

84. Bushe, K.C.: Seymour Bushe (1853-1922) var K.C., Kings Counsel, en titel der gives til særlig ansete forsvarsadvokater. Seymour Bushe er også nævnt i kap. 6, jf. note 50.

85. Kendal Bushe (1767-1843): En anden veltalende irsk advokat.

86. Childs-mordsagen, se kap. 6, note 50.

87. Og hældte gennem mine ørers porte: Jf. Hamlet, I, 5, 63: "And in the porches of my ear did pour ..."

88. Dyret med de to rygge: Fra *Othello* I, 1, 117: Iago: "I am one, sir, that comes to tell you your daughter and the Moor are now making the beast with two backs", dvs. har seksuelt samkvem.

89. Italia, Magistra Artium: Italen, læremester i kunst(arterne).

90. mosaiske codex, *lex talionis*: *Lex talionis* er den latinske betegnelse for den i 2. Mosebog 21, 23-25 angivne retsopfattelse: "Men støder der en ulykke til, skal du betale med liv for liv, øje for øje, tand for tand, hånd for hånd, fod for fod". Sætningen har ikke noget med bevisførelse eller bevisbyrde at gøre.

Jeg har ofte siden tænkt ved at se tilbage på denne mærkelige tid at det var denne lille i sig selv trivielle handling, afstrygningen af denne tændstik, som for os begge bestemte hele forløbet af livet bagefter⁹¹.

ET VELPOLERET UDTOG

- J.J. O'Molloy tog fat igen og formede sine ord:
- Han sagde om den: *dette stenbillede i fastfrossen musik, hornet⁹² og skrækkeligt, i menneskelig form guddommeligt, dette evige symbol på visdom og profetisk kraft, som billedhuggerens hånd og fantasi har formet i marmor af sjæle-forklaret og af sjæleforklarende, om noget fortjener det at leve, fortjener det at leve.*
- Hans spinkle hånd markerede smukt genklang og fald med en bølget bevægelse.
- Fint! sagde Myles Crawford straks.
- Den guddommelige inspiration, sagde Mr. O'Madden Burke.
- Synes De om det? spurgte J.J. O'Molloy Stephen.
- Stephen hvis blod betoges af sprogets og fagternes ynde, blev rød. Han tog en cigaret af etuiet. J.J. O'Molloy bød Myles Crawford sit etui. Lenehan tændte deres cigaretter som før og tog selv sit trofæ mens han sagde:
- Mangibus takibus.

91. Jeg har ofte siden tænkt ved at se tilbage på denne mærkelige tid at det var denne lille i sig selv trivielle handling, afstrygningen af denne tændstik, som for os begge bestemte hele forløbet af livet bagefter: Sætningen kan være et citat, men ingen kommentatorer har noget bud. Den er blevet betegnet som en parodi på en banal vending fra romankunsten i det 19. århundrede med dens overdrevene vægt på det skæbnesvangre, se John Gordon i JJO, vol. 39, nr. 3, The Match in "Aeolus", med henv. Gordon ser, under henv. til at en tændstik på engelsk også hedder "vesta", bl.a. en forbindelse til historien senere i kapitlet om de to dublinske vestalinder.

92. Hornet: I 2, Mosebog 34, 29-30 hedder det: "Da Moses kom ned fra Sinajs bjerg, havde han Vidnesbyrds to tavler i hånden, da han gik ned fra bjerget. Moses vidste ikke selv, at det strålede fra hans ansigt, fordi Herren havde talt med ham; men Aron og alle israelitterne så, at det strålede fra hans ansigt, og de blev bange for at komme ham nær". Det der her er oversat med strålede ("qāran"), betød oprindelig behornet, men fik med tiden betydningen strålede. Ved de tidlige bibeloversættelser anvendte man den gamle betydning. Derfor blev Moses langt op i tiden afbildet med hornlignende gevækster i panden, således også på Michelangelos Moses, hvoraf et eksemplar i bronze kan ses i Hans Tavsens Park, København N.

ET MENNESKE MED EN HØJ MORAL

– Professor Magennis⁹³ talte til mig om Dem, sagde J.J. O'Molloy til Stephen. Hvad mener De egentlig om denne okkulte skare, de opal-tyste digtere: A.E. mestermystikeren⁹⁴? Denne Blavatsky-kvinde⁹⁵ der startede det. Hun var en nydelig, gammel sæk der kendte alle fiduserne. A.E. har fortalt en eller anden yankee-interviewer at De kom til ham ud på de små timer om morgenen for at spørge ham ud om bevidsthedsplanerne. Magennis tror De var ude på at lave sjov med A.E. Han er et menneske med en meget høj moral, Magennis.

Taler om mig. Hvad sagde han? Hvad sagde han? Hvad sagde han om mig? Spørg ikke.

– Nej, ellers tak, sagde professor MacHugh og afviste med en håndbevægelse cigaretetuiet. Vent et øjeblik. Lad mig sige én ting. Den fineste oratoriske udfoldelse jeg nogen sinde har hørt, var en tale som John F. Taylor⁹⁶ holdt i Universitetets historiske Selskab. Dommer Fitzgibbon⁹⁷, den nuværende præsident for appelretten, havde talt, og det skrift der var til debat, var et essay (dengang noget nyt) der gik ind for genoplivelsen af det irske tungemål.

Han vendte sig mod Myles Crawford og sagde:

93. Magennis: William Magennis (1867-1946) var irsk universitetsprofessor og senere politiker. Han var professor i filosofi ved Carysfort College og i metafysik ved University College i Dublin.

94. A.E. mestermystikeren: A.E. (også skrevet AE og Æ) er pseudonym for George William Russell (1867-1935), irsk journalist, maler, forfatter og mystiker. Han grundlagde Hermetic Society i 1898 der havde til formål at studere Helena Blavatskys teosofiske lære, se næste note. Han var også en af lederne i den irske kooperative bevægelse og var redaktør 1905-1922 for Irish Homestead der var talerør for Horace Plunketts Agricultural Organisation Society. A.E.-pseudonymet kommer af ordet aeon (uendelig eller umådelig lang tid). AE optræder også i kap. 8, s. 233 og kap 9, s. 269ff.

95. Blavatsky-kvinde: Helena Petrovna Blavatsky (1831-1891). Spiritist og sammen med Henry Steel Olcott i 1875 grundlægger af Theosophical Society (Teosofisk Samfund) til fremme af en panteistisk filosofisk-religiøs lære; udgav i 1877 *Isis Unveiled (Isis Afsloret)* der sammen med *The Secret Doctrine (Den hemmelige lære)* (1888), er et hovedværk inden for teosofien.

96. John F. Taylor: James Francis Taylor (1853-1902) advokat, forfatter og journalist; fortaler for det irske sprog (gælisk). I *Freeman's Journal* fra 25. oktober 1901 findes en artikel "The Irish Revival" hvori det hedder: "If Moses had listened to the counsels of that learned professor he would never have come down from the mountain, his face glowing as a star, and bearing the tables of the law..."

97. Dommer Fitzgibbon: Gerald FitzGibbon (1837-1909) advokat, senere rigsadvokat for Irland; sluttede som præsident for appelretten.

– Du kender Gerald Fitzgibbon. Så kan du forestille dig stilen i hans indlæg.

– Han sidder sammen med Tim Healy⁹⁸, vil et rygte vide, i ejendomskommissionen på Trinity College, sagde J.J. O'Molloy.

– Han sidder sammen med en sød sjæl i barnekjole, sagde Myles Crawford. Videre. Godt?

– Det var en tale, mærk jer det, der kom fra en fuldendt taler, fuld af høflig overlegenhed der med dæmpet stemmeføring udgød, jeg vil ikke sige sin vredes skåler, men som udgød den stolte mands hån over den ny bevægelse. Det var dengang en ny bevægelse. Vi var svage, derfor savnede vi værdi.

Han lukkede sine lange, tynde læber et øjeblik, men opfyldt af iver efter at fortsætte, løftede han en udspilet hånd til brillerne, og idet han med skælvende tommel og ringfinger let berørte deres mørke indfatning, bragte han dem i ro til en ny fokus.

IMPROVISATION

I en ganske dagligdags tone henvendte han sig til J.J. O'Molloy:

– Taylor var kommet der, skal du vide, lige fra sygesengen. At han skulle have forberedt sin tale, tror jeg ikke, for der var ikke så meget som en enkelt stenograf til stede i salen. Hans magre, mørke ansigt var indrammet af uglejlet skægvekst. Han havde et hvidt silketørklæde løst om halsen, og alt i alt så han ud som (uagtet han ikke var det) en døende mand.

Hans blik ændrede pludselig, men langsomt, retning fra J.J. O'Molloys ansigt til Stephens og rettedes derefter straks søgende mod gulvet. Hans ustivede lærredsflap dukkede op bag hans bøjedede hoved, tilsmudset af hans glansløse hår. Stadig søgende sagde han:

98. Tim Healy: Timothy Michael Healy (1855-1931) irsk nationalistisk politiker, journalist og advokat. Begyndte som politiker i 1880'erne under Parnell. Modsatte sig Parnells egenrådige udpegning af William O'Shea som kandidat til Londonparlamentet. Blev antiparnellit efter Parnells indblanding i William og Katherine O'Sheas skilsmissegang. Hans rolle i opgøret om Parnell foranledigede den 9-årige James Joyce til at skrive et digt med titlen *Et Tu, Healy?* Healy endte sin politiske karriere som generalguvernør over Fristaten Eire 1922-28.

– Da Fitzgibbons tale var forbi, rejste John F. Taylor sig for at svare. I korthed, så godt som jeg nu kan erindre dem, var hans ord følgende.

Han løftede hovedet beslutsomt. Hans øjne betænkte sig endnu en gang. Åndløse skaldyr svømmede frem og tilbage i de tykke linser og søgte en udvej.

Han begyndte:

– *Ærede formand, mine damer og herrer. Stor var min beundring ved at lytte til de bemærkninger, min lærde ven for et øjeblik siden henvendte til Irlands ungdom. Det forekom mig som var jeg blevet ført til et land langt væk fra landet her, til en tid fjernt fra vor tid, som stod jeg i det gamle Egypten og lyttede til en ypperstepræst fra dette land der talte til den unge Moses.*

Hans tilhørere holdt deres cigaretter i ro for at lytte, deres røg steg op i skrøbelige stængler, som slog ud i blomster med hans ord. *Lad røgen hæve sig i hvirvler*⁹⁹. Prægtige ord som kommer. Pas på. Kunne du forsøge dig med det selv?

– *Og det forekom mig som hørte jeg røsten fra denne egyptiske ypperstepræst hæve sig i en tone der mindede om både hovmod og stolthed. Jeg hørte hans ord og deres betydning åbenbares for mig.*

FRA FÆDRENE

Det åbenbares for mig at de ting er gode som dog er fordærvede, som hverken hvis de var det højeste gode, eller medmindre de var gode, kunne fordærves. Åh, fanden ta' dig! Det er den hellige Augustin¹⁰⁰.

– *Hvorfor vil I jøder ikke tage imod vor kultur, vor religion og vort sprog? I er en stamme af omvandrende hyrder; vi er et mægtigt folk. I har ingen byer og heller ingen rigdom; vore byer er kuber der myldrer med mennesker, og vore galejer, trerådrede og firerådrede, lastet med alle slags varer, pløjer sig vej gennem den kendte verdens farvande. I er netop dukket op fra primitive forhold; vi har litteratur, præsteskab, en ældgammel historie og et statsamfund.*

99. Lad røgen hæve sig i hvirvler: Fra Shakespeares *Cymbeline* V, 5: "Laud we the gods;/ And let our crooked smokes climb to their nostrils/ From our bless'd altars", se også kap. 9, s. 326.

100. Augustin: En af de oldkirkelige kirkefædre (354-430). Det citerede er fra *Augustins Bekendelser*, 7. bog, 12. afsnit.

Nilen.

Barn, mand, billede.

Ved nilbredden knæler babyhofdamerne, vugge af siv: en mand bøjjelig i kamp: stenhornet, stenskægget, hjerte af sten.

– *I beder til en lokal og dunkel afgud; vore templer, majestætiske og hemmelighedsfulde, er bolig for Isis og Osiris, for Horus og Ammon Ra*¹⁰¹. *Jeres vilkår er livegenskab, ærefrygt og ydmyghed; vores torden og have-ne. Israel er svag, og kun få er dets børn; Egypten rummer hærskarers mangfoldighed, og forferdelige er dets våben. Løsgængere og daglejere kaldes I; hele verden skælver ved vort navn.*

Et lydløst opstød af sult satte et skel i hans tale. Han hævdede dristigt stemmen derover.

– *Men, mine damer og herrer, havde den unge Moses lyttet til og taget imod dette syn på livet, havde han bøjet hovedet og bøjet sin vilje og bøjet sin ånd for denne anmassende formaning, ville han aldrig have ført det udvalgte folk ud af trællehuset, og ej heller fulgt skystøtten ved dag. Han ville aldrig have talt med den Evide midt i lymild på Sinais bjerg, og aldrig ville han været kommet ned med åndens lys strålende fra sit ansigt og med lovens tavler i sine arme mejslet i de fredløses sprog.*

Han holdt inde, så på dem og glædede sig over stilheden.

ILDEVARSLLENDE – FOR HAM

Ikke uden beklagelse sagde J.J. O'Molloy:

– *Og dog døde han uden at være kommet ind i det forjættede land*¹⁰².

– *En pludselig-i-øjeblikket-omend-fra-langvarig-sygdom-ofte-tidligere-ekspektoreret-bortgang, tilføjede Lenchan. Og med en stor fremtid bag sig.*

Skaren af bare fødder hørtes fare af sted gennem forhallen og klaske op ad trappen.

– *Det er talekunst, sagde professoren uimodsagt.*

101. Isis, Osiris, Horus og Ammon Ra: De vigtigste egyptiske guder.

102. Og dog døde han uden at være kommet ind i det forjættede land: Om Moses død beretter 5. Mosebog, 34, 1-5: "Fra Moabs sletter gik Moses op på Nebobjerget, til Pisgas [Pisgahs] tinde, over for Jeriko, og Herren lod ham se hele landet: Gilead op til Dan, hele Naftali, Efraims og Manasses land, hele Judas land over til havet i vest, Sydlandet og Jordandalen, dalen ved Jeriko, Palmebyen, ned til Soar, / Og Herren sagde til ham: "Det er det land, jeg lovede Abraham, Isak og Jakob, da jeg sagde: Jeg giver det til dine efterkommere. Du har fået det at se, men du kommer ikke derover!" / Moses, Herrens tjener, døde dér i Moabs land, efter Herrens afgørelse".

Borte med blæsten. Hærskarer ved Mullaghmast og kongernes Tara¹⁰³. Milevidt af ører, af åbninger. Tribunens ord, hylet ud og spredt for de fire vinde. Et folk der krøb i ly bag hans røst. Dødt spektakel. Akasiske optegnelser¹⁰⁴ af alt som nogen sinde skete noget sted. Elsk og ær ham: mig ikke mere.

Jeg har penge.

– Mine herrer, sagde Stephen. Må jeg foreslå at Tinget nu går over til det næste punkt på dagsordenen og hæver mødet?

– De overvælder mig ganske. Det er vel ikke, så tykkes det mig, bare en fransk artighed? spurgte Mr. O'Madden Burke. Det er ellers timen, forekommer det mig, i hvilken vinkanden for at tale metaforisk er mest velgørende i den gamle skænkestue.

– Det vil det være og er hermed bestemt besluttet. Alle som er sagen gunstig stemt, siger ja, forkyndte Lenehan. Det modsatte nej. Jeg erklærer det vedtaget. Til hvilket udsøgt pimpe-skur? ... Min udslaggivende stemme peger på: Mooney's!

Han førte an og sagde formanende:

– Vi vil strengt afvise at indtage stærke vande, ikke sandt? Ja, det vil vi ikke. Ikke på nogen som helst måde.

Mr. O'Madden Burke der fulgte tæt efter, gjorde et venskabeligt udfald med sin paraply og sagde:

– Kom an, Macduff¹⁰⁵!

– Æblet falder ikke langt fra stammen! sagde redaktøren og klappede Stephen på skulderen. Lad os gå. Hvor er de forbandede nøgler?

Han rodede rundt i lommen og trak de krøllede maskinskrevne sider op.

– Mund- og klov-. Det ved jeg. Den sag er klaret. Det kommer på. Hvor er de dog? Det er i orden.

Han stak siderne i lommen igen og gik ind i kontoret bagved.

103. Hærskarer ved Mullaghmast og kongernes Tara: Daniel O'Connell holdt disse to steder folkemøder i 1843. Traditionelt anses Tara for sædet for de irske "high kings", dvs. de mest magtfulde kongers samlingssted i den førnormanniske tid.

104. Akasiske optegnelser: I den teosofiske lære er Akasha læren om materien på det øvre mentalplan som rummer sædet for naturens erindring. Her registreres alt i en form der kan læses af en trænet clairvoyant.

105. Kom an, Macduff: Fra *Macbeth*, V, 8, 33: "Lay on, Macduff".

LAD OS HÅBE

J.J. O'Molloy der var parat til at følge efter ham, sagde roligt til Stephen:

– Jeg håber De lever længe nok til at se det offentliggjort. Myles, et øjeblik.

Han gik ind i det indre kontor og lukkede døren bag sig.

– Kom med, Stephen, sagde professoren. Det er betagende, ikke sandt? Det har den profetiske drøm. *Fuit Ilium*¹⁰⁶ Plyndringen af det vindomsuste Troja. Middelhavets herrer er fella-her¹⁰⁷ i dag.

Den første avisdreng kom klaprende ned ad trappen lige i hælene på dem og for ud på gaden mens han skrælede:

– Væddeløb ekstral

Dublin. Jeg har meget, meget at lære.

De drejede til venstre ad Abbey Street.

– Jeg har også en drøm, sagde Stephen.

– Ja? sagde professoren og sprang et skridt over for at komme i trit. Crawford følger efter os.

Endnu en avisdreng skød forbi dem og skrælede mens han løb:

– Væddeløb ekstral

KÆRE SNAVSEDE DUBLIN¹⁰⁸

Dublinere.

– To dublinske vestalinder¹⁰⁹, ældre og fromme, sagde Stephen, har levet halvtreds og treoghalvtreds år i Fumbally's Lane.

106. *Fuit Ilium*: (lat.) Ilium [Troja] var [og er ikke mere]. Fra Vergils *Æneide*, 2. sang, 324-325: "Dette er enden! Og nu slår uafvendelig Trojas/sidste time. Vi Troer er fortid. Ilium fortid" (Otto Steen Dues overs.).

107. fellaher: En fellah (arabisk for plovmand eller pløjemand) er en bonde.

108. KÆRE SNAVSEDE DUBLIN: O.t. "DEAR DIRTY DUBLIN", en karakteristisk af Dublin der tillægges Lady Sidney Morgan (1776-1859), en anglo-irsk forfatter, bl.a. af flere romaner med irske emner. Hun levede (fortrinsvis) i Dublin indtil 1837, hvorefter hun slog sig ned i England.

109. Vestalinder var i det antikke Rom kvindelige præster der tog vare på Vestas ild. De skulle være kyske i deres embedstid som varede 30 år. "Vestalinde" anvendes også overført om en kvinde der permanent er kysk. Vesta var gud for arne og husholdning i almindelighed. I *Æneiden* II, 296-297, hedder det: "Han [Hectors genfærd] tav og gav mig [Æneas] i hånden vor mægtige Vesta, Gudindens/hellige bånd og dens evige ild fra dens gemmer i templet" (Otto Steen Dues overs.). En Vesta kan også betyde en vokstændstik.

- Hvor er det, spurgte professoren.
- Sidevej til Blackpitts, sagde Stephen.

Fugtig nat der stinker af stakater som brænder efter at blive brugt. Op mod muren. Ansigt der glinser af talg under hendes grove bomuldssjal. Vanvittige hjerter. Akasiske optegnelser¹¹⁰. Hurtigere, darling!

Kom nu i gang. Vov det. Der vorde liv¹¹¹.

– De vil gerne nyde udsigten over Dublin fra det øverste af Nelsonsøjlen. De sparer tre og ti pence sammen i en rød postkassesparebøsse af blik. De ryster trepennystykkerne og sixpencerne ud og lirker pennyerne ud med et knivsblad. To og tre i sølv og én og syv i kobber. De tager deres kysehatte og bedste tøj på og tager deres paraplyer med af frygt for at det skulle begynde at regne.

– Kloge jomfruer¹¹², sagde professor MacHugh.

LIVET UFORFALSKET

De køber sylte og fire skiver brød for én og fire pence i North City Dining Rooms i Marlborough Street hos indehaversken, Miss Kate Collins. De køber yderligere fireogtyve modne blommer fra en pige ved Nelsonsøjlen fod for at stille tørsten efter sylten. De giver to trepennystykker til herren ved tælleapparatet og begynder langsomt at rokke op ad vindeltrappen mens de stønnende opmuntrer hinanden, er bange for mørket, puster tungt, og den ene spørger den anden om hun har sylten, og priser Gud og den Velsignede Jomfru, truer med at gå ned igen og kigger ud af luftspalterne. Ære være Gud. De havde ingen forestilling om at den var så høj.

Deres navne er Anne Kearns og Florence MacCabe. Anne Kearns har lumbago for hvilken hun gnider sig med vand fra Lourdes som hun har fået af en dame der fik en hel flaske af en fader fra passionisterne¹¹³. Florence MacCabe indtager en

110. Akasiske optegnelser: Se dette kap, note 104.

111. Der vorde liv: Jf. ældre bibeloversættelser af 1. Mosebog 1, 3: "Gud sagde: der vorde lys". 1992-overs.: "Gud sagde: "Der skal være lys".

112. Kloge jomfruer: Reference til lignelsen om de kloge og de tåbelige jomfruer eller brudepiger, Matthæus 25, 1-13.

113. Passionisterne er Det Hellige Kors' og Kristi Lidelses Kongregation, en romersk-katolsk orden stiftet i 1725.

grise fod sammen med en flaske dobbelt-X¹¹⁴ til aftensmad hver lørdag.

– Antitese¹¹⁵, sagde professoren og nikkede to gange. Vestalske jomfruer. Jeg kan se dem for mig. Hvad opholder du vor ven?

Han vendte sig om.

En sværm af avisdrengene for hovedkulds ned ad trappen og spredte sig under skingrende råb i alle retninger med blafrende avisider. Straks efter kom Myles Crawford til syne på trappen med hatten som en strålekrans om det purpurfarvede ansigt i samtale med J.J. O'Molloy.

– Kom nu med, råbte professoren og svingede med armen.

Han satte atter i gang og gik igen ved siden af Stephen.

– Ja, sagde han, jeg ser dem for mig.

BLOOMS TILBAGEKOMST

Mr. Bloom, forpustet, fanget i en hvirvelvind af ustyrlige avisdrengene nær ved kontorerne til *Irish Catholic* og *Dublin Penny Journal*, kaldte:

– Mr. Crawford! Lige et øjeblik!

– *Telegraph!* Væddeløbsnummer!

– Hvad er der? sagde Myles Crawford og sakkede et skridt bagud.

En avisdreng råbte ind i hovedet på Mr. Bloom:

– Frygtelig ulykke i Rathmines! Et barn bidt af en blæsebælg!

INTERVIEW MED REDAKTØREN

– Det var lige denne annonce, sagde Mr. Bloom og skubbede sig vej hen mod trappen mens han pustende tog udklippet frem fra lommen. Jeg talte netop med Mr. Keyes. Han vil forny den for to måneder. Herefter vil han se. Men han vil gerne have en notits der henleder opmærksomheden også i *Telegraph*, i aftenudgaven. Og så ønsker han den kopieret hvis det ikke er for sent, fortalte jeg rådmand Nannetti, fra *Kilkenny People*. Jeg kan

114. Dobbelt-X var betegnelse for det almindelige øl fra Guinness, mens tripple-X var beregnet til eksport.

115. Antitese er en sætning eller påstand der siger det modsatte af en tidligere sætning eller påstand, en tese.

få den at se på Nationalbiblioteket. Nøglehuset hvis De forstår hvad jeg mener? Han hedder jo Keyes. Det er et ordspil på navnet. Men han lovede praktisk talt at tegne en fornyelse. Men han ønsker bare en smule omtale i teksten. Hvad skal jeg sige til ham, Mr. Crawford?

R. M. R.

– De skal sige ham at han kan rende mig i røven! sagde Myles Crawford og slog ud med armen for at understrege sine ord. Sig ham det frisk fra fad.

En smule nervøs. Vær på vagt. På vej hen for at få en drink. Iskøen forening. Lenehans sejlsporskasket foran de andre, ude på nas. Sædvanlige fedteri. Gad vidst om den unge Dedalus er den drivende ånd. Han har et par gode støvler på i dag. Sidste gang jeg så ham, var hans støvlehæle nedslidte. Har gået i noget fugtigt møg. Lader fem og syv være lige. Hvad foretog han sig i Irishtown?

– Godt, sagde Mr. Bloom og lod blikket vende tilbage, hvis jeg kan få fat i tegningen, tror jeg det er sagen værd med en kort notits. Han tager annoncen tror jeg. Jeg vil sige ham ...

R. M. K. I. R.

– At han kan rende mig i min kongelige irske røv, råbte Myles Crawford med høj røst bagud. Når som helst det passer ham, sig ham det.

Mens Mr. Bloom stod og overvejede meningen og lige skulle til at smile, gik han videre med stødvise skridt.

AT OPDRIVE MØNT

– *Nulla bona*¹¹⁶, Jack, sagde han og løftede hånden til hagen. Jeg sidder i det op hertil. Jeg har selv prøvet fallittens rædsler. Så sent som i sidste uge så jeg mig omkring efter en mand der ville skrive bag på en veksels. Det gør mig ondt, Jack. Viljen er redbon. Kom det kun an på hjertet, kunne jeg sagtens opdrive pengene, sådan eller sådan.

116. *Nulla bona* er et retligt udtryk for en fogeds konstatering af at en skyldner intet ejer der kan gøres til genstand for udlæg.

J. J. O'Molloy blev lang i ansigtet og gik videre i tavshed. De indhentede de andre og gik side om side.

– Da de har spist sylten og brødet og tørret deres tyve fingre i papiret som brødet var pakket ind i, går de nærmere til rækværket.

– Det er lige noget for dig, forklarede professoren til Myles Crawford. To gamle dublinske koner der er kommet op på toppen af Nelsonsøjlen.

DET VAR ELLERS EN SØJLE! – DET VAR

HVAD ROKKER ET SAGDE

– Det er nyt, sagde Myles Crawford. Det er stof. Ude på daudi. To gamle spilopmagere, og så?

– Men de er bange for at søjlen vil falde om, fortsatte Stephen. De ser tagene og er ikke enige om hvor de forskellige kirker ligger: Rathmines med den blå kuppel, Adam and Eve's, St. Laurence O'Toole's. Men det gør dem svimle at kigge ned så de hiver op i skørterne ...

DISSE LIDET STYRBARE KVINDFOLK

– Rolig nu, sagde Myles Crawford. Ingen digterisk frihed her. Vi befinder os i ærkebispens stift.

– Og slår sig ned på deres stribede underskørter mens de stirrer nysgerrigt op på statuen af den énhankede horkarl¹¹⁷.

– Énhankede horkarl! udbrød professoren. Det kan jeg lide. Jeg kan se idéen i det. Jeg forstår hvad De mener.

DAMER DONERER DUBLINS BORGERE

HURTIGE KUGLER HASTIGE METEORITTER,

TRO

– Det bliver de stive i halsen af, sagde Stephen, og de er for trætte til at se op eller ned eller til at snakke. De sætter posen med blommerne mellem sig og spiser blommerne fra den, en efter en, mens de tørrer blommesaften der siver ud af munden på

117. Énhankede horkarl: Horatio Nelson mistede en arm under et angreb på Tenerifa i 1797. Året efter indledte han et forhold til Emma Hamilton der var gift med den britiske gesandt i Napoli, hovedstaden i Kongeriget Begge Sicilien.

dem, af med deres lommetørklæder og spytter langsomt stene ud mellem stavene i rækværket.

Han udstødte en pludselig høj ung latter som en afslutning. Lenehan og Mr. O'Madden Burke der hørte det, vendte sig om, vinkede og gik i forvejen over i retning af Mooney's.

– Færdig? sagde Myles Crawford. Når blot de ikke gør noget værre.

SOFIST STANGER HOVNE HELENA

ÉN PÅ SNUDESKAFTET.

SPARTANERE SKÆRER KINDTÆNDER.

ITHAKESERE FORSIKRER PEN ER CHAMPION.

– De minder mig om Antisthenes¹¹⁸, sagde professoren, en elev af Gorgias, sofisten¹¹⁹. Det fortælles om ham at ingen kunne sige om han var mest bitter mod andre eller mod sig selv. Han var søn af en adelsmand og en trælkvinde. Og han skrev en bog hvori han tog skønhedens palme fra argiverinden Helena og gav den til den fattige Penelope¹²⁰.

Fattige Penelope. Penelope Rich.

De gjorde sig klar til at gå over O'Connell Street.

HALLO DER, CENTRAL!

Forskellige steder på de otte linjer stod sporvogne med ubevægelige kørehjul på deres skinner på vej til eller fra Rathmines, Rathfarnham, Blackrock, Kingstown og Dalkey, Sandymount Green, Ringsend og Sandymount Tower, Donnybrook, Palmer-

118. Antisthenes: (ca. 445-ca.365 f.v.t.), filosof fra Athen. Først elev af Gorgias, senere Sokrates. Lærer for Diogenes. Antisthenes anses for grundlægger af den kyniske skole, enten direkte eller gennem Diogenes. Diogenes Laertius fra det 3. årh. e.v.t. anfører at Antisthenes er ophavsmand til et værk om Helena og Penelope.

119. Gorgias (ca. 480-ca. 380 f.v.t.) var en antik filosof der regnedes for en af sofisternes, dvs. en filosof der mod betaling underviste i filosofi og retorik. En af Platons dialoger bærer hans navn.

120. Argiverinden Helena ... fattige Penelope ... Penelope Rich: Argiverinde er en kvinde fra Argos; Helena og Menelaos, hendes mand, var fra Argos. Penelope er Odysseus' hustru. Penelope Rich: Lady Penelope Rich (1562?-1607) var elsket af digteren Philip Sidney der skrev kærlighedsdigte til og om hende der i digtene kaldes Stella. Hun var gift med Robert Rich. Ægteskabet var ulykkeligt, og hun blev Charles Blounts elskerinde. Charles Blount blev senere Earl af Devonshire. Hun giftede sig med Charles Blount efter skilsmisse fra Robert Rich.

ston Park og Upper Rathmines stille, som i havblik, alle kortslyttede. Drosker, tohjulede kalechevogne, varevogne, postvogne, private landauere, fladvogne med sodavand i raslende flaskekasser raslede, rullede, trukket af heste, hurtigt af sted.

HVAD? – OG LIGELEDES – HVOR?

– Men hvad kalder De den? spurgte Myles Crawford. Hvor fik de blommerne fra?

VERGILIANSK¹²¹, SIGER SKOLEMESTER.

STUDERENDE

PÅ ANDET ÅR STØTTER GAMLE MOSES

– Kald den, vent lidt, sagde professoren og lod munden med de lange læber stå åben for at tænke over sagen. Kald den, lad mig se. Kald den: *Deus nobis haec otia fecit*¹²².

– Nej, sagde Stephen. Jeg kalder den *Et Kig fra Pisgah til Palæstina*¹²³ eller *Lignelsen om Blommerne*.

– Jeg forstår det, sagde professoren.

Han lo hjerteligt og varmt.

– Jeg forstår, sagde han igen med ny glæde. Moses og det forjættede land. Vi gav ham den idé, tilføjede han henvendt til J.J. O'Molloy.

HORATIO ER MIDTPUNKT PÅ DENNE

SMUKKE JUNIDAG

J.J. O'Molloy sendte et mødigt blik skævt op til statuen og tav stille.

– Jeg forstår, sagde professoren.

Han standsede på sir John Grays fortovsø og kiggede højt op på Nelson gennem maskerne i sit skæve smil.

121. Vergiliansk: Refererer til digteren Vergil med hovedværket *Æneiden*.

122. *Deus nobis haec otia fecit*: (lat.) En gud har gjort dette hvilested til os (Vergil, *Ecløge*, I, 6, af hyrredigtet *Bucolica*).

123. *Et Kig fra Pisgah til Palæstina*: Se dette kap., note 102.

FORMINDSKEDE FINGRE¹²⁴ FOR HIDSSENDE
FOR KÅDE GAMLE KONER. ANNE VRIDER SIG, FLO
SNOR SIG UD – MEN KAN DE LASTES FOR DET?

– Enhankede horkarl, sagde han og smilede grumt. Det pirrer mig, må jeg sige.

– Pirrede også de to gamle, sagde Myles Crawford, hvis vi kendte hele sandheden som Gud den Almægtige gør.

124. Formindskede fingre: Hentyder til at fingrene på Nelsonstatuen der var af sandsten, var forvitrede.

8

Ananasklumper, citronslikkepinde, brystsukker. En sukkerklæbrig pige var ved at fylde skovfulde af flødefarvede bolcher op til en Christian Brother¹. En eller anden skoleudflugt. Skidt for deres mavser. Bolche- og konfektfabrikant, kongelig hofleverandør. Konge. Gud. Bevare. Vor. Sidder på sin trone og sutter røde bolsjer hvide².

En dyster, ung mand fra K. F. U. M. der vagtsomt holdt udlig mellem de varme, søde dufte fra Graham Lemons butik, stak en løbeseddel i hånden på Mr. Bloom.

Hjerte til hjerte taler.

Blo ... Míg? Nej.

Lammets blod.

Hans langsomme fødder bragte ham vandrende mod floden mens han læste. Er du frelst? Alle bliver vasket i lammets blod. Gud ønsker blodoffer. Fødsel, hymen, martyr, krig, grundlæggelse af en bygning, slagtoffer, nyrebrændoffer, druidernes altre. Elias kommer³. Dr. Alexander Dowie⁴, genopretter af kirken i Zion, kommer.

Han kommer! Han kommer!! Han kommer!!!

Alle er hjerteligt velkommen

1. Christian Brother: Se kap. 6, note 54 med henv.

2. Sidder på sin trone og sutter røde bolsjer hvide: Det er kong Edward VII der sutter røde bolsjer ("red jujubes"), jf. også kap. 15, note 532.

3. Elias kommer: Profeten Elias omtales bl.a. i 1. Kongernes bog kap. 17 og i 2. Kongernes bog kap. 2. Han spiller en væsentlig rolle i Det nye Testamente som en bebuder af Jesus. I Malakias 3, 23-24 hedder det: "Se, jeg sender profeten Elias til jer, før Herrens dag kommer, den store og frygtelige. Han skal vende fædres hjerte til deres sønner og sønners hjerte til deres fædre, så jeg ikke skal komme og slå landet med forbandelse".

4. Dr. Alexander Dowie: John Alexander Dowie (1847-1907), prædikant, født i Skotland, præst i Australien og senere USA hvor han i Chicago stiftede Zion Tabernacle, senere Christian Catholic Church in Zion. Dowie var ofte under mistanke for økonomiske uregelmæssigheder til egen fordel. Han blev afsat af sine medprædikanter i kirken i 1905 på grund af mistanke om polygami og økonomiske uregelmæssigheder.